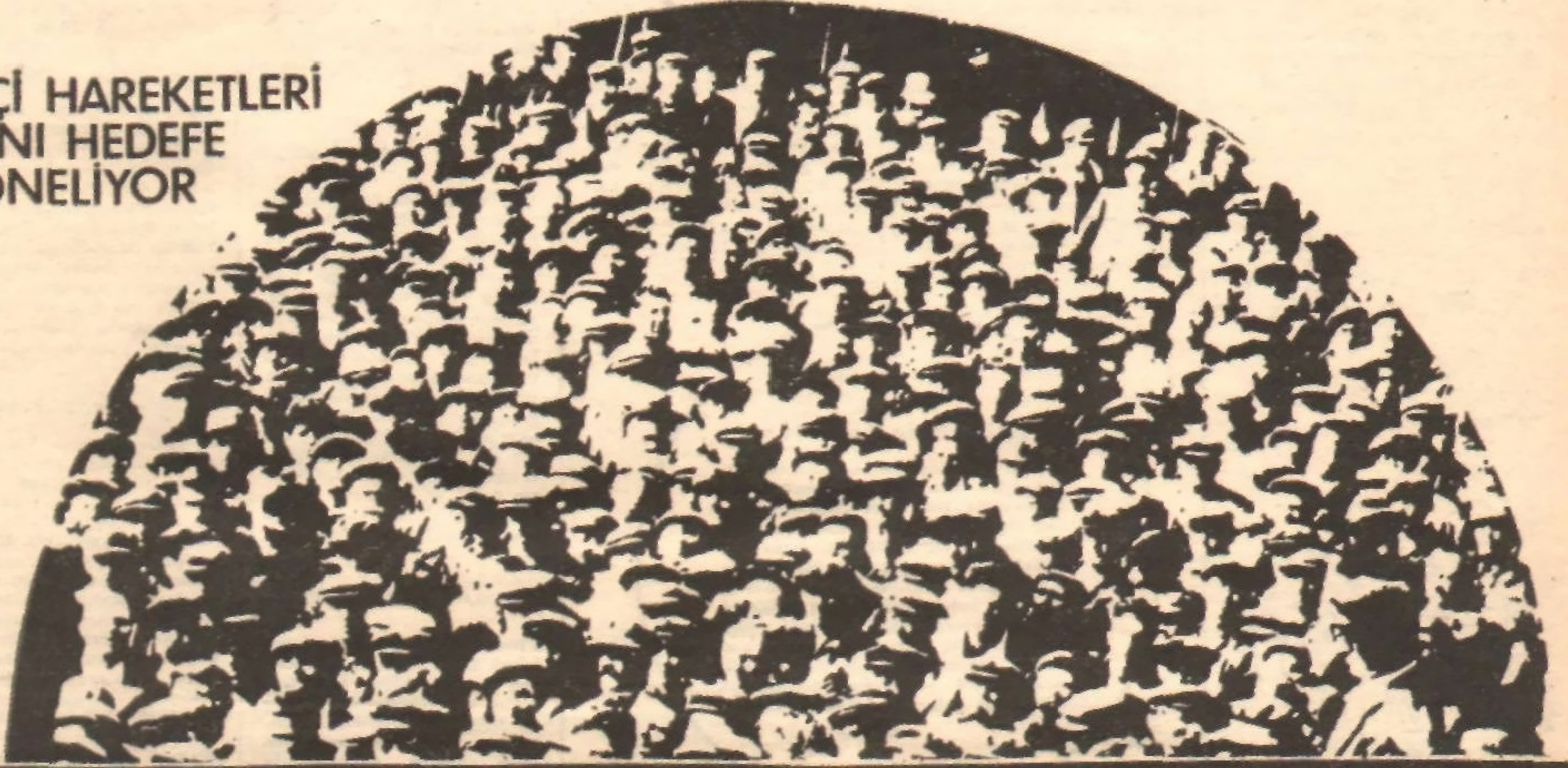
ANT

TİP'de grupların varlığı kabul edilmelidir

Haftalık Dergi • 14 Nisan 1970 • Sayı 172 • 150 Krş

İŞÇİ HAREKETLERİ AYNI HEDEFE YÖNELİYOR

patronsuz türkiye

• biri •

5 *nisan*

□ Sunay'a Uyarma

Almanya'da bulunan devrimci Türklerden dokuzunun öğrencilik sıfatının kaldırılması ve pasaportlarının uzatılmaması, burs ve dövizlerinin kesilmesi üzerine Berlin Hür Üniversitesi Rektörü Rolf Krebich, Türkiye Cumhurbaşkanı Cevdet Sunay'a bir uyarma mesajı göndermiştir. Mesajda, dokuz öğrencinin durumu uzun uzun anlatıldıktan sonra, «Türk Hükümeti yetkililerinin bu kararı, sadece bu öğrenciler aleyhinde bir karar olmakla kalmamakta, aynı zamanda meselenin içyüzü itibariyle kabul edilmesi mümkün olmayan bir durum arzetmektedir. Söz konusu Türk öğrencilerinin öğrenimlerini tehlikeye sokan bu kararın kaldırılabilmesi için, gerekli olanakların tarafınızdan araştırılmasını rica ederim» denilmektedir.

□ Devrimciler kazandı

İstanbul Eğitim Enstitüsü Öğrenci Örgütü seçimlerini devrimciler kesin zaferle sonuçlandırmışlardır. Üç grubun katıldığı seçimlerde 6.S'.ler 155 oy, Sosyal Demokrat «Özgür»ler 33 oy alabilmiş, Devrimcilerin listesine ise 266 oy verilmiştir. Bu yıla kadar karşı-devrimcilerin yönettiği Öğrenci Örgütü'nün yeni devrimci yönetim kurulu Ünsal Aktop (başkan), Bilal Sayın (İkinci başkan), Filiz Nalbantoğlu, Sadettin Gebeş, Ali Ziya Erzincanlı, Aydın Çöl, Cemil Aydoğdu, Saim Orhon, Ayla Eren, Ekrem Kahraman Fevzi Yazır, Suphi Abdül Hayoğlu, Hayri Atvur, Mesut Salı'dan kurulmuştur.

□ NATO'yu Protesto

NATO andlaşması'nın imzalanmasının 21. yıldönümünde Hukuk Fakültesi'nde bazı öğrenciler, fakülte içinde protesto gösterisi yapmışlar ve bir NATO flamasını yakmışlardır. Gösteri sırasında konuşan öğrenci liderleri, NATO'nun Amerikan emperyalizminin aracı olduğunu açıklayarak İnönü'ye susturucu cevabı vermişler, Türkiye'nin NATO'dan çekilmesini istemişlerdir.

6 *nisan*

□ Hukuki işbirliği !

Yıllardan beri fiilen Türkiye'yi hegemonyası altında tutan Amerika, hukuk alanında da kendisine meşruiyet kazandırmak için yeni bir tuzak hazırlamış, Ankara'da Türk-Amerikan Hukukçular Derneği adında bir dernek kurdurmuştur. Şimdiye kadar tanınmış ve önemli görevlerde bulunan 27 Türk hukukçusu, beyin yıkamak üzere bu dernek aracılığıyla Amerika'ya gönderilmişlerdir. Bu gezilere eski Adalet Bakanlarından Hasan Dinçer ile bakanlık müsteşarı Necati Volkan başta olmak üzere Askeri Yargıtay eski Başkanı Tümgeneral Faruk Aldemir, Yüksek Hakimler Kurulu eski başkanı Rahmi Ergil ile Yargıtay, Danıştay üyeleri, profesörler, yargıçlar, savcılar, avukatlar da katılmışlardır.

Guatemala'da Terör Havası

Batı Almanya'nın Guatemala Büyükelçisi Von Sprite, geçen hafta Guatemala Diktatörü Montegenero'nun sinsice hesapları yüzünden FAR gerillacıları eliyle öldürülmüştür. Büyükelçiyi kaçıran gerillacılar, rehinenin serbest bırakılması için bazı isteklerde bulunmuşlar, aksi halde elçiyi öldüreceklerini bildirmişlerdir. Montegenero, istekleri kabul etmemekte direnmiş, gerillacılar da sözlerinin blöf olmadığını ispatlamak için elçiyi öldürmek zorunda kalmışlardır.

□ Halk Orduları Davası

Prof. Recai Galip Okandan'ın bilirkişi raporu ile kovuşturma açılan Şükran Kurdakul'un Halk Orduları adlı şiir kitabı üzerine Toplu Basın Mahkemesi'nde açılan davada savcı, «Halkı kanunlara itaatsizliğe tahrik eylediği» gerekçesiyle şairin 312. madde uyarınca cezalandırılmasını istemiştir. Dava, Kurdakul'un savunması için 3 Haziran'a kalmıştır.

□ Erem 141'e karşı...

Türkiye Barolar Birliği Başkanı Prof. Faruk Erem, gazetecilerle yaptığı konuşmada, 141 ve 142. maddelerin anayasanın esaslarına uymadığını açıklamıştır. Erem, faşist kaynaklı maddeler için, «Adı geçen maddelerde hiçbir değişiklik olmadığı halde uygulamada farklılık gözüküyor. O halde bunu bir sebebi olmak gerekir. Bu sebep, yürürlükteki anayasadan önce yapılmış olan 141-142. maddelerin bazı konularda birlikte uygulanması imkansızlığı ve vicdanlardaki direniştir. Bu itibarla, her iki maddenin anayasa esaslarına uydurulması yolunda çaba gösterilmesinde zorunluluk vardır» demiştir.

7 *nisan*

□ Demirel kaçıyor !

Yolsuzluk iddiaları üzerine Başbakan Demirel hakkında incelemelerde bulunmak üzere kurulan TBMM Soruşturma Hazırlık Komisyonu'na Başbakan Demirel hesap vermekten kaçmaktadır. Komisyona yedi sayfalık bir cevap gönderen Demirel, bir yandan alnının açık olduğunu söylerken, bir yandan da «Anayasa'nın 132. maddesi gereğince mahkemeye intikal etmiş konularda Soruşturma Hazırlık Komisyonu'nun çalışamayacağı» iddiasıyla hesap vermemektedir.

□ Tütün Faciası

Ege ve Karadeniz piyasalarından sonra Marmara tütün piyasası da üretici için bir facia havası içinde açılmıştır. Tekel tarafından 15.50 Lira olarak ilan edilen fiyatlar, piyasanın açılışının hemen ertesi günü 6 liraya düşmüştür. Üreticiler, tütünün ıspanak fiyatına düşmesinden dolayı, sürekli olarak sorumsuz beyanlarda bulunan Tekel Bakanı'nı suçlamaktadırlar. Tütün ekicisine, maruz kaldıkları sömürünün kişisel tutumların değil, düzenin eseri olduğu sosyalist militanlar tarafından ısrarla anlatılmalıdır.

□ Arafat'ın çağrısı

Filistin El Feth gerillalarının lideri Yasir Arafat, Araplardan İsrail'e karşı topyekun savaş başlatmalarını istemiş ve Arap yöneticilerini, Filistin kuruluşlarına mümkün olan yardımı yapmamakla suçlamıştır. El Ahram'daki demecinde Arafat, «Filistin ihtilalini baltalamak için uluslararası komplolar kurulmuş olduğunu», bazı yerlerde ise Filistin Kurtuluş Hareketi'ne karşı mahalli tepki kaydedildiğini ileri sürmüştür.

□ Etnos kapandı

Cunta'ya karşı yayın yapan Atina'nın tanınmış gazetelerinden «Etnos»un sahipleri, gazetenin yanınına son verme kararı almışlardır. Karar, gazete idarehanesinin kapısına asılmıştır. «Etnos»un beş yöneticisi, «basın suçu»ndan geçenlerde 5 yıl ila 3 yıl arasında çeşitli hapis cezalarına çarptırılmışlardır. Hükümlüler halen Pire'deki Koridallos Hapishanesi'nde bulunmaktadırlar.

□ Siyah bayraklar

Felaketten günlerce sonra Gediz deprem bölgesine giden Cumhurbaşkanı Sunay, felaketzedeler tarafından siyah bayraklarla karşılanmıştır. Diğer sayfalarımızda da açıklandığı gibi yardımların yerine ulaştırılmaması yüzünden aç ve açıkta kalan felaketzedelerin «Çadır istiyoruz» feryatlarına Sunay «Allahtan korkun» karşılığını vermiştir. Ertesi gün ise, bir gazete, Kızılay'ın elindeki çadırları felaket bölgesine gönderecek yerde, kamping yapan mutlu azınlığa günlüğü 5 liradan kiraladığını açıklamıştır.

8 *nisan*

□ Jandarma zoru ile...

Adana'nın Irmakbaşı Kilise Köyü'nde 466 köylü, bir ağanın sürmekte olduğu hazineye ait 313 dönümlük araziyi işgal etmiştir. Köy halkı, işgal ettiği araziye karpuz ekmiş ve köy kadınları da tarlada nöbetçi olarak bırakılmıştır. Ancak Jandarma Merkez Komutanlığı daha sonra köye 95 kişilik müfreze göndererek ağa namına toprakları geri almış, köy kadınlarını zorla araziden atmıştır.

□ Barzani İsrail'e karşı

Irak Kürtlerinin lideri ve «Kürdistan Demokrat Partisi»nin Başkanı Molla Mustafa Barzani, Kahire'de çıkan El Ahbar Gazetesi'ne verdiği demeçte siyonizme karşı olduklarını açıklayarak, «Kürtler, Filistin komandolarıyla yanyana savaşmaya hazırdırlar. Müslüman inancımız, bizi, Filistin'e çarpışmaya gitmeye ve Arapların yanıbaşında yer almaya yöneltmektedir» demiştir.

□ Arazi kavgası...

Konut sorununun bozuk düzen tarafından köklü tedbirlerle çözümlememesi büyük kentlerde sık sık yeni çatışmalara yolaçmaktadır. Bahçelievler son durakta, Komando Tugayına bitişik arsaların hazine arazisi olduğu ve yakında Tugay'ın da bulunduğu yerden kalkacağı yolundaki haberler üzerine, Ankara'nın gecekondu semtlerinden yüzlerce insan araziyi işgal ederek parsellemişlerdir. Ancak, bazı kişilerin bu arazinin kendilerine tapulu olduğunu ileri sürmesi üzerine toplum polisleri ve belediye ekipleri araziye elkoymuş ve işgalcilerden 18 kişiyi nezarete almıştır.

□ ANT'a yeni dava

Arkadaşımız Hilmi Özgen'in bir süre önce ANT'ta çıkan «Hazine Toprakları» başlıklı yazısından dolayı Cumhuriyet Savcılığı yeni bir dava açmıştır. Köylülerin toprakları işgal etmesi fiilinin övüldüğü ve «suça teşvik» bulunduğu iddia edilen yazı dolayısıyla Hilmi Özgen ve yazı işleri müdürümüz Osman Saffet Arolat sorguya çekilmişlerdir.

Tonguç'un arkadaşı Özmenek de öldü

Köy enstitüleri çalışmalarında Tonguç'la birlikte yeralan eğitimcilerden Hamit Özmenek, Bursa'da geçirdiği bir rahatsızlık sonunda ölmüştür. Özmenek'in ölümü, eğitim topluluğunda üzüntü yaratmıştır.

9 nisan

□ Ha'la tutuklular

Karabük'te işçilere gazete ve bildiri dağıtırken yakalanan 23 devrimci gencin tahliyesi için Avukat Enis Coşkun tarafından yapılan bütün itirazlar reddedilmiştir. Suç teşkil ettiği iddialı gazetelerin sorumluları hakkında herhangi bir işlem yapılmadığı halde dağıtanların tutuklanması üzerine Avukat Enis Coşkun, başta cumhurbaşkanı olmak üzere bütün ilgili makamlara birer telgraf çekerek, 23 genci tutuklu bırakan yargıçların suç işlediğini bildirmiş, «suç işlemekte olan hakimler hakkında gerekli idari ve cezai kovuşturmanın icrasını» istemiştir.

□ Filo köpeği geldi!

Devrimci güçler tarafından Türkiye'den kovulan ve büyük limanlara girmeye artık cesaret edemeyen Amerikan 6. Filosu'nun köpeklerinden «USS O'Hare» Destroyeri, cuma sabahı gizlice Marmaraya girmiş ve Heybeliada açıklarında demirlemiştir. Vilayet, destroyere herhangi bir saldırı olmaması için derhal Heybeliada'ya güvenlik kuvvetleri göndererek tertibat almıştır. Amerikan destroyeri, maalesef, Türk Deniz Kuvvetleri'nin davetlisi olarak İstanbul limanına gelmiş ve Amerikan bahriyelileri bu defa Heybeliada'ya çıkarak «moral» düzeltmiştir. İstanbul'a yanaşmaya cesaret edemeyen destroyer daha sonra Gölcük'e gitmiştir. Amerikan bahriyelileri 14 Nisan'a kadar da Gölcük'te «moral takviyesi» yapacaklardır.

10 nisan

□ Libra petrolleri

Libya Askeri Lideri Albay Muammer Kaddafi, ülkesinin iktisadi ve sosyal hürriyetini sağlama amacıyla Libya halkını «Batılı petrol şirketlerine karşı savaşa hazır olmaya» çağırmıştır. Kaddafi, Libya Radyosu'nda yaptığı konuşmada, «Üsler Meselesini halleder etmez yabancı petrol şirketleriyle savaşa gireceğiz. Petrolümüzün, hürriyetimize karşı silah olarak kullanılmasına müsaade etmeyeceğiz.» demiştir.

□ Günce O.D.T.Ü.'de

1969 Nisan'ında ÖDTÜ'deki boykot ve işgal olaylarından sonra görevinden uzaklaştırılan İdari İlimler Fakültesi öğretim üyesi yardımcılarından Ergin Günce, tekrar üniversiteye kabul edilmiştir. Günçe'yi, tutuklu bulunduğu sırada eski Rektör Kemal Kurdaş görevinden uzaklaştırmış bulunuyordu.

□ Şehit Anaları suçluyor

Son üniversite olaylarında öğrencileri avlayan ve kurşun yağmuruna tutan polislerin İçişleri Bakanı tarafından mükafatlandırılması karşısında şehit anaları İnsaf Mehetoğlu, Necla Özgür ve şehit eşi Eflan Aytaç, bir bildiri yayınlayarak, «Acaba devrimci şehitlerin katillerini bulmamak için de böyle bir vaad yapılmış mıdır ki bulunamazlar. Yeşil ışığı gören yetkililer, emirlerindeki kuvvetleri caddelerde öğrencilerin üzerlerine saldırtmaya kadar ileri gitmişlerdir. Bu konuda cevap bekliyoruz» demişlerdir.

11 nisan

□ Perinçek yakalandı

Hukuk Fakültesi asistanlarından Doğu Perinçek, üzerinde bazı kitaplar bulunduğu gerekçesiyle İstanbul'dan Ankara'ya gelirken bindiği otobüsün aranması sonunda yakalanmıştır. Siyasi polis, kitapta suç unsuru bulunup bulunmadığı hususunun tesbiti için kitabın savcılığa gönderileceğini, gelecek cevaba göre Perinçek hakkında işlem yapacaklarını söylemiştir. Polisin bu beyanı tam bir skandaldır. Zira, suç olup olmadığı anlaşılmadan herhangi bir kitaptan dolayı bir vatandaşın yakalanaması tek kelimeyle kanunsuzluktur.

□ 50. Yıldönümü

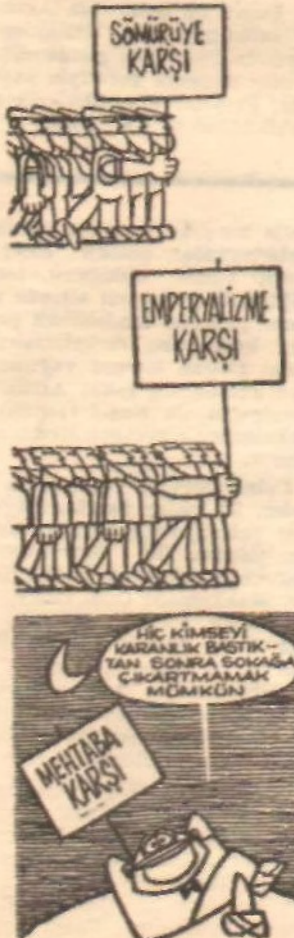
Halk egemenliğinin 50. yıldönümünün kutlanması hazırlıkları ilerlemektedir. İlk Meclis'in üyelerinden olan Celal Bayar, 23 Nisan'da yapılacak törene katılacağını açıklamıştır. Bayar'ın Meclis'e katılması basında büyük gürültülere yolaçmıştır. Fakat meclisin ilk memurlarından olan bir numaralı komprador Vehbi Koç'un halk egemenliği (!)nin 50 yılında meclise şeref misafiri olmasına hiç itiraz eden çıkmamaktadır.

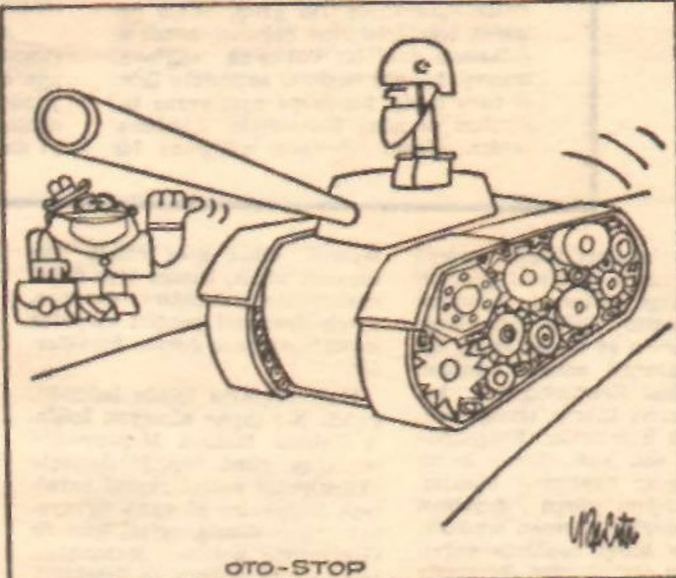
□ Askeri soruşturma

Altı devrimci genç hakkında tutuklama kararı çıkartan Kara Kuvvetleri Savcılığı, bu defa da, «askeri mahkemenin sivil şahısları yargılamakla anayasa suçu işlediğini» iddia eden yazar ve profesörler hakkında işlem yapılmasını istemiştir.

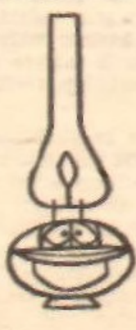
GÖZ GÖRE

YALÇIN ÇETİN

DEMİREL: "TÜRKİYE'NİN OLAĞANÜSTÜ USULLERLE İDARE EDİLE BİLECEĞİNDEN" SÖZETTİ
-BASIN-

İDARE

OLAĞANÜSTÜ İDARE

HAFTANIN YORUMU

DOĞAN ÖZGÜDEN

Üç önemli gelişme

GEÇEN hafta üç yönlü olarak gelişen olayların sosyalistler tarafından eleştirel bir gözle ve tam bir bütünlük içerisinde ele alınması gerekmektedir. Aksi takdirde, sosyalist hareketin sağlıklı bir çizgide güçlenerek ilerleyebilmesi için önemli bir muhakeme fırsatı kaçırılmış olacaktır. Sosyalist hareket için geçen haftanın en önemli olayı, hiç şüphesiz, Türkiye İşçi Partisi'nin İstanbul İl Kongresi olmuştur. Kongreden önce ısrarla belirttiğimiz gibi, bu toplantı, sanayi proletaryasının en yoğun ve en güçlü bulunduğu İstanbul ilinde parti içindeki bütün yanlış görüşlerin eleştiri ve özeleştirisinin yapılarak tashih edilmesi, proleter sosyalizminin devrimci ilkelerinden asla taviz verilmeden, ayrılık noktaları yanısıra, birleşilen noktaları da tesbit ederek işçi sınıfı devrimci hareketinin birliğinin sağlanması gibi önemli görevlerle karşı karşıya bulunmaktaydı. Diğer sayfalarda ayrıntılarıyla okuyacağınız gibi, TİP İstanbul İl Kongresi'nde maalesef bu görevler yerine getirilememiş, aydın kadrolara musallat grup bencilliği, mahfil sosyalistliği, takım tutuculuğu gibi hastalıkların bütün tezahürleri, hem de en şiddetli şekliyle, olumlu çalışmaları ve yaklaşımları engellemiştir. Kongrenin kapanısı sırasında TİP İstanbul İli'nin genel görünüşü, İstanbul sanayi proletaryasını devrimci ideoloji ve örgütlü mücadele ile donatabilecek, kitlelerle bağ kurabilecek «devrimci bir silah» *olmaktan çok uzaktır.*

İŞÇİ bölgesinde yapıldığı halde, bundan önceki kongrelerin aksine, işçi sınıfı temsilcilerinin konuşması ve işçi sınıfının somut sorunlarının tartışılması imkanı bulunmayan TİP Kongresi'nden bir gün sonra, İstanbul sanayi bölgelerinde dalgalar halinde grev hareketleri yayılmağa başlamış ve bu kendiliğinden hareketler kısa zamanda *«Patronsuz Türkiye»* hedefine yönelmiştir. Patronsuz bir Türkiye, hiç şüphesiz, işçi sınıfının kutsanacak hedefidir. İstanbul sanayi proletaryası, bu hedefi, günlük yaşamı, günlük mücadelesi içinde kendiliğinden yakalamıştır. Ancak, *«Patronsuz Türkiye»* hedefine varmak için işçi sınıfının uygulaması gereken strateji ve taktikler nelerdir, nasıl bir örgütlenme ile ne çeşit ittifaklar kurarak *«Patronsuz Türkiye»* bir an önce gerçekleştirilebilir? Emperyalizm Türkiye'de, Ortadoğu'da, hatta bütün dünyada kesinlikle yenilgiye uğratılmadan, yerli işbirlikçilerinin saltanatına son verilmeden tek tek patronların tasfiye edilmesi mümkün müdür? Bütün bu soruların cevabını en doğru şekilde açıklamak, *«Patronsuz Türkiye»*yi bir ütopya olmaktan çıkartıp proleter sosyalist hareketinin menzil taşı haline getirmek, proletaryaya *«ideolojik, politik, örgütsel ve fiili»* öncülük görevini üstlenebilmesi için bilinç taşımak TİP'li sosyalistlerin sorumluluğudur. İstanbul sanayi proletaryası *«Patronsuz Türkiye»* hedefini açıklayarak bu bilinci almağa hazır olduğunu göstermiştir, ama bilinç taşıyıcılar, küçük burjuva hastalıklarının krizi içerisinde, işçi sınıfının çok uzağına düşmüşlerdir.

TİP Kongresi'nin hemen ertesi günü, siyasi iktidarın Milli Güvenlik Kurulu'ndan icazet alarak giriştiği terör hareketleri de yeni boyutlar kazanmıştır. Sağcı öğrencileri de alet ederek devrimci gençleri «halka karşı» *gibi göstermeğe kalkışan iktidar, öte yandan Doğu Anadolu'da bir bölge halkına faşizan terör uygulayarak çeşitli zulümlerle 3 binden fazla Doğu'luyu nezaret altına almıştır. Gel gör ki, bu terör dalgası karşısında da, TİP'li sosyalistler bir bütünlük içinde değillerdir. Oysa sosyalist hareketin hemen her kanadına mensup militanlar, bugün faşist terörün pençesindedir ve kimileri Karabük'te, kimileri İstanbul ve Ankara'da demir parmaklıklar arkasındadır. Böyle bir ortamda kimin kime kahramanlık taslamağa yada korkaklık atfetmeğe hakkı vardır?* «Patronsuz Türkiye» *hedefini yakalamış işçi sınıfına bilinç taşıyamayan, gemi azıya almış teröre karşı ortak cephe kuramayan, sadece laf şehveti içinde slogan savaşı veren TİP'li sosyalistler bilmelidirler ki, bu sorumsuz tutum, giderek, kendilerini tamamen kitle dışına düşürmekle kalmayacak, o kronik grup bencilliği, mahfil sosyalistliği, takım tutuculuğu gösterilerine dahi imkan bırakmayan bir teslimiyete müncer olacaktır. Her şeye rağmen, bu gerçeği görmek için vakit henüz geçmemiştir, ama herhalde yarın da çok geç olacaktır.*

KOLLUK KUVVETLERİ ÜNİVERSİTEDE

TAŞ ATARAK KAÇAN SAĞCI VE ONU KORUYAN POLİS

Türkiye İşçi Partisinin gelişimi bakımından büyük önem taşıyan İstanbul İl Kongresi önceki pazar günü yapılmış, fakat **«Eleştiri ve özeleştirinin yapılabildiği, hataların kabul edildiği ve hatalı görüşlerin taşhih edilmesi yolunda kararların alınabildiği»** bir toplantı olamadığı gibi, parti içi bölünmelerin işçi sınıfı devrimci hareketinin birliğine yöneltilmesi de bu kongrede sağlanamamıştır.

Hemen belirtelim ki, kongrenin bu şekilde sonuçlanmasında, bütün grupların birbirine yakın derecede sorumluluklar mevcuttur.

1. Aren-Boran çizgisini **«Parti stratejisi»** olarak kabul eden grup.

2. Kırmızı Aydınlık çevresinde toplanan **«Proleter Devrimci Grup»**.

3. Beyaz Aydınlık çevresinde toplanan **«Proleter Sosyalist Grup»**.

4. **«Birlik İçin Karar Tasarısı»** etrafında toplanan ve Eminönü İlçesi'nin başını çektiği grup.

5. Hiçbir grubu tasvip etmeyen ve kongreye **«Daha az tumturaklı laf, daha çok eylem»** sloganıyla katılan **«Tarafsız»** Grup.

«Aren-Boran» çizgisini **«parti stratejisi»** olarak kabul eden grup, kongrenin çok öncesinde **«Anti-emperyalist ve sosyalist mücadelede Sosyalistlerin Sesi»** isimli ve partinin mevcut programını **«sosyalist program»** sayacak kadar büyük yanlışlarla dolu 48 sayfalık bir broşür yayınlayarak meseleyi, «ne bahasına olursa olsun MDD tezini benimseyenlerin partinin başına getirilmemesi» meselesi olarak koymuştur. Baştan başa «Milli Demokratik Devrime Reddiye» espirisinde kaleme alınan ve hatalarda Aren karargahından da ileri giden bu broşürün sunuşunda «Her kim çıkar, bir grup adına veya bir kişi adına hareket edip çeşitli listeler düzenler ise; kim ki tarafsız kalmak kaygısıyla, denge hesapları içinde karma liste hazırlama yoluna saparsa... bilmelidirler ki, parti bölücülüğüne, parti yıkıcılığına koşar adım gitmekte olan MDD'cilere hizmet etmiş ve bilerek bilmeyerek onların safında yeralmış olacaklardır.» şeklindeki tehditler, parti içindeki çatışmayı sertleştirmiş ve bizzat «parti bölücülüğü» yaratmıştır. Hele bu grubun, «MDD iktidara gelmesin» hesapları uğruna Aybar oportunizmine dahi yeşil ışık yakması, kongredeki şansını daha baştan yoketmiştir.

Buna karşılık, **«Proleter Devrimci Grup»** ve **«Proleter Sosyalist Grup»**lar da, çalışmalarını aynı sekterlik içinde sürdürmüş, iki grup, bazı uzlaşma teşebbüslerine rağmen, kendi aralarında dahi bir bütünlük sağlayamamış, kongre başkanı seçiminin ikinci turu hariç, kongreye ayrı karar tasarıları ve aday listeleriyle katılmışlardır. Kendi içlerinde uzlaşmaz bir tutumda olan bu gruplardan, partideki diğer gruplara karşı **«işçi sınıfı devrimci hareketinin birliği»**ne doğru bir gayret beklenemezdi.

Bu kaos içerisinde en olumlu öneriler, **«Birlik İçin Karar Tasarısı»** hazırlayan gruptan gelmiştir. Ancak onlar da, daha başlangıçta, «Proleter Devrimci Grup» başkan adayını desteklemek suretiyle o fraksiyonun mensupları gibi göründükleri, bağımsızlıklarını baştan açıkça ortaya koyamadıkları için, bütün olumlu önerilerine rağmen, kongre heyeti üzerinde etkinlik sağlayamamışlardır.

«Tarafsız Grup» da, kongre öncesinde aynı doğrultuda çalışmalar yaparken, onun da mensuplarından bazılarının son anda Aren-Boran sekterliğine yandaş çıkmaları ve meseleyi **«Ne olursa olsun, MDD iktidara gelmesin»** şeklinde koymaları yüzünden beklenen etkinliğe ulaşamamıştır.

Böylesine bir ortamda en büyük oyunu, Aybar çizgisindeki sendikacılar oynamışlar, **«Benden sonra tufan...»** zihniyetiyle, kongrenin bir keşmekeşe sürüklenmesi için ellerinden geleni yapmışlardır. Başkanlık Divanı seçiminden sonra da, son zamanlarda bütün kurullarda yaptıkları gibi, kongre'yi terketmişlerdir.

Kongrenin Kağıthane'deki Erkoç Sineması'nda pazar sabahı saat 10'da başlayacağı ilan edildiği halde, kongreyi hazırlamakla yükümlü olan il yönetimi, tam bir laubalilik içerisinde kongre için gerekli ses tesisatını ve gerekli malzemeleri ancak öğle üzeri tamamlayabilmiştir! Kongre salonuna giriş kapılarında hiçbir tertibat alınmadığından, delegelere ait sıralar delege olmayanlar tarafından işgal edilmiş, militan gruplaşmalarına ortam hazırlanmıştır.

Bu laubali ve düzensiz ortamda, bazı unsurların sık sık giriştikleri provokasyonların da etkisiyle sinirler adamakıllı gerilmiş ve kongre tam bir **«harp»** atmosferi içerisinde açılmıştır.

Kongre başkanlığı için yapılan seçime üç aday katılmıştır. Proleter Devrimcilerin, Proleter Sosyalistlerin ve karşı grupların adayı... El kaldırmak suretiyle yapılan ilk oylamada Avukat Ali Yaşar, Aren-Boran grubunun da desteğiyle diğerlerinden daha fazla oy almıştır. Ancak delege sıralarında delege olmayanlar da bulunduğu ve oylama karışıklığa geldiği için Proleter Devrimciler bu sonuca haklı olarak itiraz etmişler ve isim okunmak suretiyle oylama yapılmasını istemişlerdir.

Ali Yaşar ilk oylamada Aren-Borancılar tarafından da desteklendiği için o grubun adayı gibi görünmüş, bu yüzden isim okumak suretiyle yapılan oylamada, Proleter Sosyalistlerin adayı da çekildiğinden, Ali Yaşar'ın 136

Gençliğe ve Halka Karşı Terör Şiddetlendiriliyor

Milli Güvenlik Kurulu'nda «paşa»lardan destek aldıktan sonra Demirel'in beyanları ile icraatı daha da pervasız hale gelmiştir. Bir yandan ailesinin şaibeli servetinin hesabını yasama organı önünde vermekten kaçan Demirel, öte yandan besleme gazetelere verdiği özel demeçte adeta kükreyerek «Bir takım kimselerin vatan elden gidiyor gibi bir havaya kapılıp ümitsizliğe düşmelerine lüzum yok. Devletin gücüne, kuvvetine inanmak lazım. 50 bin polisi, 50 bin jandarması ve 500 bin kişilik silahlı kuvvetleri ile devlet kendi kendini koruyacak şekilde cihazlanmıştır. Bundan daha büyük bir güç meydana getirmek mümkün değildir». demiştir. Morisson firmasının sabık komisyoncusu, konuşmasında daha da ileri giderek, gerekirse olağanüstü usullerin de kullanılacağını söylemiş, «Fevkalade idare usulleriyle Türkiye'yi idare etmek mümkün. Hiç kimseyi karanlık bastıktan sonra sokağa çıkartmamak mümkün» diye gözdağı vermiştir.

Polisi, jandarmayı, 500 bin kişilik orduyu arkasında sayan Demirel'in bu şekilde konuşmasına şaşmamak gerek. Hele NATO'nun silahlı kuvvetlerini de arkasında hissediyorsa...

Nitekim, İstanbul Üniversitesi'ndeki olaylar dolayısıyla yayınladığı bildiride Dev Genç bu konuda şu açıklamayı yapmıştır: «Bundan bir müddet evvel Norveç'te NATO ülkeleri bakanları ve generalleri seviyesinde yapılan toplantıda NATO'ya bağlı ülkelerde gelişen gençlik hareketlerini durdurma kararı alınmıştır. Milli Güvenlik Kurulu'nun bildirisi bundan bağımsız değildir.»

Demirel iktidarı, NATO'suyla Milli Güvenlik Kurulu'yla, jandarmasıyla, polisiyle Amerikan emperyalizmi ve işbirlikçileri adına aldığı desteğin hakkını vermek üzere geçen hafta terör kampanyasını daha da genişletmiş, bu arada Faruk Sükan'ı aratmayan İçişleri Bakanı Haldun Menteşeoğlu'nun dahiyane planları yürürlüğe konmuştur.

Bilindiği gibi devrimci üniversite öğrencileri, 12 Haziran 1968'den bu yana anti-demokratik üniversite yapısını yıkma yolunda fiili bir mücadele sürdürmektedirler. Bu mücadelelerinde devrimci gençlerle bir türlü başedemeyen iktidar, bu defa üniversite içinde sağcı öğrencilerle devrimcileri karşı karşıya getirme, hatta devrimci gençleri halka karşı gösterme oyununa başvurmuştur. Belli çevrelerce tahrik edilen 40 kadar sağcı öğrenci pazartesi sabahı İstanbul Üniversitesi Rektörlüğü'nü basarak binayı tahrip etmişlerdir. Son terör hareketleri karşısında ellerinde son kale olarak kalan üniversitenin sağcıların baskınına uğradığını gören devrimci gençler, derhal duruma müdahale ederek karşı baskınla sağcıları dışarı atmışlardır. Bu arada silahlı çatışma olmuş, Mehmet Gece, Abdullah Arslan, Yaşar Tekin Özmen ve Muzaffer Büyükalp yaralanmışlardır.

Bunun üzerine sağcı öğrenciler, o sırada Beyazıt Camii'nden çıkan vatandaşları «İntikam, intikam!» çığlıklarıyla kışkırtmışlar ve vilayete doğru yürüyüşe geçirmişlerdir. Polis bu izinsiz yürüyüşü engellemediği gibi, elebaşlarını da tutuklamamıştır. Daha sonra üniversite polis ve jandarmalar tarafından çevrilmiş ve içerideki öğrenciler tek tek üstleri aranarak dışarı çıkarılmışlardır.

Olayın ertesi günü Çapa Öğretmen Okulu'nun sağcı öğrencileri bir basın toplantısı düzenleyerek, «Bize ateş edildi, bize dinamit atıldı, bunlar bize değil, milletimize atılmıştır» demagojisiyle devrimci gençler aleyhine kışkırtmalarına devam etmişlerdir.

Bu tertiplerin içinde bulunduğunda hiç şüphe olmayan İçişleri Bakanı Haldun Menteşeoğlu ise, olay günü verdiği demeçte «Türkiye'de esaret rejimi yaratmak isteyenler hüsrana uğrayacaklardır» demiş, ertesi gün de «Üniversite polisi» kuracağını açıklayarak üniversite özerkliğini çiğneme babında selefi Sükan'dan hiç de geride kalmadığını göstermiştir. Menteşeoğlu, ayrıca, 200 kişinin üniversiteye ispiyon edilerek tasfiye edilmesi yolunda hazırladığı tertibi de açıklamıştır.

Bakan için en yüzkızartıcı beyanlardan biri ise, dokuz devrim şehidinin katilleri ellerini kollarını sallayarak dolaşırken, son olayda devrimci gençleri çabuk tutukladıkları için polislere prim verileceğini açıklaması olmuştur. Polislerin başarısı olarak gösterilen olaylardan biri de, Celal Doğan'ın güpegündüz üniversite önünde polisler tarafından kurşun yağmuruna tutulmasıdır. Taylan Özgür'ün de aynı şekilde polis kurşunu ile şehit edildiğini hatırlayanlar, polisin nasıl bir tertip içinde olduğunu, asayiş sağlamak gerekçesi altında devrimci gençleri temizlemek peşinde koştuğunu farketmişlerdir. Celal Doğan kurşun yağmurundan kurtulmuş, fakat Attila Özdemiroğlu ile Kaşif Ongunyurt yakalanarak nezaret altına alınmıştır.

Celal Doğan'ı vuramayan polisler, 30 kadar devrimci öğrenciyi yakalayarak nezaret altına almışlardır. Bu öğrencilerden dokuzu mahkemeye sevkedilmiştir. Mahkemede Öcal Okay, Yücel Özbek, İbrahim Sümbül, Yunus Kılıç, Harun Durak, Faik Duran ve Mehmet Yardım tutuklanmışlardır. Ayrıca devrimci öğrencilerden Mustafa Gürkan ve Haşmet Atahan hakkında arama kararı çıkartılmıştır.

Cuma günü de bir polis tertibiyle, Dev - Genç üyesi gençlerden 16 kişi polisçe yakalanmıştır. Dev - Genç Bölge Sekreteri Ömer Güven ile arkadaşları Turhan Seyrek, Gökhan Eren, Özgen Taşdemir, Tarık Taner, Osman Bahadır, Yüksel Baştürk, Adil Ercan, Fikri Yılmaz, Evin Özgen, Metin Şerefoğlu, Ahmet Andak, Hasan Çetin, Arif Alp-

TİP'te grupların varlığı kabul edilmelidir

oyuna karşı Proleter Devrimci Grubun adayı işçi Gani Gürbüzer 175 oyla kongre başkanı olmuştur. Bu sonuçta, «Proleter Devrimci» militanların Ali Yaşar'a oy verenleri yuhalamak suretiyle açtıkları psikolojik savaşın da etkisi olmuştur.

Başkan vekillikleri için yapılan seçime Proleter Devrimciler ve Proleter Sosyalistler ayrı ayrı adaylar çıkartmışlar, diğer gruplar aday göstermediği için bu seçimi de Proleter Devrimcilerin adayları kazanmıştır.

Gani Gürbüzer başkanlığındaki kongre divanı, TİP İstanbul İl Kongresi'ni, tek yanlı ve tam bir baskı havası içerisinde yönetmiş, Proleter Devrimci Grubun militanlarının, normal tezahürat sınırlarını aşarak kongre çalışmalarına yaptıkları müdahalelere hiçbir şekilde engel olmamış, hatta bu müdahalelerin teşvikçisi olarak görünmüştür.

Eski yönetim kurulu, faaliyet raporu üzerindeki tenkitlerden sonra bu tenkitlere cevap vermek gereğini dahi duymayarak **«Bekle gör»** politikasının yeni bir örneğini vermiştir.

Siyasi konuşmalar bölümünde «Proleter Devrimci»lerin ve «Proleter Sosyalist»lerin sözcülerine 10'ar dakika söz hakkı tanındığı halde, bu grubun dışındaki konuşmacıların konuşmaları 5'er dakika ile sınırlandırılmıştır.

TİP Genel Sekreteri Behice Boran, emperyalizm olgusunu vurgulayarak şimşekleri üstüne çekmeyecek bir konuşma yapmıştır. Merkez Yürütme Kurulu Üyesi Şaban Erik'in konuşması ise, yerli yersiz müdahalelerle yarıda kestirilmiş, başkanlık divanı hatibi koruması gerekirken, müdahalecileri desteklemek garabetini göstermiştir.

«Proleter Devrim»ciler adına konuşan Şevki Akşit, Mustafa Gürkan, Seyhan Erdoğdu, «Proleter Sosyalist»ler adına konuşan Sevinç Özgüner, Bora Gözen, Doğu Perinçek «Aybar-Aren oportunizmi»ne şiddetle saldırdıkları halde, otokritik yapmaya hiçbir şekilde yanaşmamışlardır. Bu arada, kendi içlerindeki çatışmayı açığa çıkarmamaya da konuşmalarda bilhassa dikkat etmişler, sadece «üstü kapalı» şekilde «yeni-oportunizm»den bahsetmekle yetinmişlerdir.

Başkanlık divanı seçiminde «Proleter Devrimci»lerin adayını destekleyen «Birlik İçin Karar Tasarısı» Grubu'na, aynı başkanlık divanı 5 dakikadan fazla söz hakkı tanımayarak «oportunizme karşı devrimcilerin birliği» ilkesine hiç saygı duymadığını göstermiştir. Bu grubun sözcüleri, başkanlık divanı seçimindeki tutumları yüzünden diğer grupların ve «tarafsızlar»ın nazarında «Proleter Devrimci»lerin mensubu gibi göründüklerinden, beş dakikalık konuşmalarında dahi, kendilerini dinletememişlerdir. Bu yüzden **«Hataları düzeltmek için oportunizme karşı bilimsel sosyalizmin ilkeleri temelinde bütün ilçeler ve il teşkilatlarının birleşmesi»** çağrısı beklenen sonucu alamamıştır.

Siyasi konuşmalar kısmında, Aren-Boran Grubu'nun sözcüleri mücadeleden çekilmişler, meydanı tamamen Proleter Devrimciler'e bırakmışlardır. Bütün olumsuz koşullara rağmen cesaretle ortaya çıkıp görüşlerini dile getirmesi, sonunda yenilgi olsa bile mücadeleyi sürdürmesi gereken bu grubun davranışı, yenilginin şiddetini bir kat daha artırmıştır.

Sadece Behice Boran, siyasi konuşmalar sonunda, TİP Genel Başkanı Şaban Yıldız tarafından verilen yetkiyle, parti yöneticilerine yöneltilen eleştirilere cevap vermiştir. Boran'ın genel başkan adına konuşmasını başkanlık divanının sınırlamaya kalkışması ise «Proleter Devrim»cilerin başarısına gölge düşürmüştür.

Keza, «Tarafsız»lar adına konuşmak için verilen önergelerin hiç dikkate alınmayarak hasıraltı edilmesi de, başkanlık divanı ve «Proleter Devrimci» Grup için bir başka menfi puandır.

Konuşmalardan sonra, kongreye üç grup adına üç ayrı «karar tasarısı» sunulmuştur. Neticede «Proleter Devrim»cilerin karar tasarısı kabul edilmiştir.

Başkanlık divanının bu tutumu ve **«Proleter Devrimci»**lerin zaman zaman hakaret, tehdit ve kaba kuvvet kullanmaya varan müdahaleleri karşısında, esasen ideolojik mücadele vermeye yanaşmayan bazı ilçeler, kongreyi terketmişlerdir. İdeolojik mücadele veren Eminönü İlçesi ise «Birlik için Karar» tasarısını sunduktan sonra çekilmiştir.

Kongre sonunda yapılan seçimlere «Proleter Devrimci»lerle, «Proleter Sosyalist»ler iki ayrı liste ile katılmışlardır. İki grup arasındaki kuvvet farkını da ortaya koyacak nitelikte olan bu seçimi, «Proleter Sosyalist»lerin 39 oyuna karşılık «Proleter Devrimci»lerin listeleri 108 oyla kazanmıştır.

Yönetim Kurulu'na **Metin Bilgen, İsmail Hakkı Çelebi, Osman Yalım, Nazım Alınan, Kani Uğur, Süleyman Keser, Çetin Gürsoy, Mehmet İncili, Tayfur Güzelyazıcı, Avni Memedoğlu, Hidayet Kaya, Erim Süerkan, Kadir Yılmaz;** Büyük Kongre delegeliklerine de **Abdullah Doğan, Aslan Kır, Mümin Karaoğlu, Elif Tolon, Fahri Aral, Mehmet İncili, Fahri Ergin, Hidayet Kaya, Cihat Kaptan, Aykut Ülker, İlkay Alptekin, Tektaş Ağaoğlu, Metin Bilgen, İsmail Hakkı Çelebi, Hüseyin Dönmez, Ceylan Tan, Fuat Derman, Nurten Arıcan, Hasan Uzun, Şerafettin Oktay, Mustafa Kara, Duran Yüksel, Hüseyin Gözükızıl, Kadri Esmeray, Selim Gürlertürk** seçilmişlerdir.

İl Yönetim Kurulu görev bölümünde başkanlığa **Metin Bilgen'**i sekreterliğe **Mehmet İncili'**yi, saymanlığa **Osman Yalım'**ı seçmiştir.

TİP İstanbul İl Kongresi'nde, iç hizip mücadeleleri yanında dikkati çeken ve üzerinde önemle durulması gereken husus, Kağıthane gibi bir işçi bölgesinde yapıldığı halde, kongrenin işçilerden hiç ilgi görmemesi ve küçük burjuva kökenli kişilerin delege ve dinleyici sıralarında büyük çoğunluk teşkil etmesi olmuştur.

Kongredeki konuşmalarda sadece slogan savaşına ve kişisel suçlamalara yer verilmiş, somut sorunlar ve eylem önerileri getirilmemiştir. Bunun dışına çıkabilen ve partinin **«kitle bağı»** kurması zorunluluğundan bahseden bir delegenin konuşmasına ise tahammül edilememiş, bu doğru ses protestolarla susturulmuştur.

«Sosyalistlerin TİP etrafında birliğini sağlamak üzere, partide birliğin psikolojik ortamını hazırlamak, oportunizmin geçmişten kendine gerekçe bulmasını önlemek için geniş bir «Hataları Düzeltme Kampanyası'nın TİP İstanbul İli'nde Örgütlendirilmesi» yolunda Eminönü İlçesi'nin getirdiği öneri hiçe sayılmıştır. Bu yüzden oportunizme karşı birlik sağlanamamıştır.

Gruplar arasında çatışma, tasfiye eğilimleri körüklenmiştir. Yönetimi ele geçiren fraksiyon, parti içinde **«Grupların Varlığı»** realitesini, hiç değilse kongre hazırlıkları ve kongre sırasında hiçe saymıştır. Tıpkı, Aren - Boran grubunun kendi dışında grup realitesini kabul etmemesi gibi...

Yeni seçilen il yönetim kurulu, kongrede görülen bu hatalı eğilimleri uygulama alanına soktuğu takdirde, yeni yeni bölünmelere sebep olacak, kendi karar tasarılarında ileri sürdükleri **«Türkiye'de proletarya partisinin mevcudiyetinin objektif ve sübjektif şartları vardır. Hareketimizin acil görevi proletarya örgütünü yaratmaktır. TİP içindeki proleter devrimci mücadelenin hedefi, TİP'i adına yaraşır bir parti, proletarya partisi haline getirmektir»** amacı asla gerçekleşemeyecektir.

TİP İstanbul İl Yönetim Kurulu ve Büyük Kongre delegeleri, işçi hareketinin hızla yayıldığı ve hakim çevrelerin terörünün şiddetlendiği bir dönemde görev üstlenmişlerdir. Bu ortamda proleter sosyalizmi ilkelerinden asla taviz vermeden, somut eylem hedefleri etrafında bütün grupları çalışmaya çağırmak, **«gruplar»** gerçeğini kabul ederek asgari ilişkileri sürdürmek, örgütün dağılma yoluna girmesini kesinlikle önlemek, bütün militanları kitlelerin gelişen kendiliğinden mücadelesini tutarlı bir çizgiye getirmede yeralmaya çağırmak ve örgütlemek yeni yönetimin acil görevidir.

TİP İstanbul İl Yönetim Kurulu ve Büyük Kongre delegeleri bu gerçeği bilerek ve üstlendikleri ağır ve tarihi sorumluluğu daima omuzlarında hissederek süratle hatalarından arınmak ve TİP'i devrimci bir silah haline getirmek zorundadır.

Tekrar ediyoruz:

KAYBEDECEK ZAMAN YOKTUR. ÖNÜMÜZDEKİ GÜNLERDE DEVRİMCİ MÜCADELEYE KAZANILACAK YIĞINLAR TİP'İ BEKLEMEKTEDİR.

---

tekin, Mehmet Gözübüyük ve Süleyman Zühre, toplu halde İsrail Konsolosluğu önünden geçerken, civarda mevzilenmiş bulunan toplum polislerinin saldırısına uğramışlar ve yakalanarak nezarete alınmışlardır.

Milli Güvenlik Kurulu bildirisinden sonra estirilmeğe başlayan terör havası İstanbul'a münhasır kalmamıştır. Ankara'da da ortak bir bildiri yayınlayan 39 kuruluş hakkında hükümetin politikasını yerdikleri için «siyaset yapmak» gerekçesiyle ve «kapatma istemi»yle savcılıkça soruşturma açılmıştır. Bu bildiriyi dağıtan gençlerden Doğan Babacan, Ali Akbulut, Hüseyin Toptaş ve Nejat Özkan yakalanarak adliyeye sevkedilmiştir.

Hükümetin terörü sadece Türkiye vatandaşlarına yöneltilmekle kalmamış, Kıbrıs'lı gençlere de baskı başlamıştır. Ankara'da okumakta olan Kıbrıs'lı devrimci gençlerin bursları kesilmiştir. Bursları kesilen öğrenciler olayı Kıbrıs Sefareti önünde protesto etmişlerdir. Bunun üzerine olaya adları karıştığı iddiasıyla Süha Türköz, Erdinç Turgut, Erdoğan Muhammed, Ahmet Uzun, Ali Tahir Derviş, Nuri Mustafa, İsmail Engin ve Hilmi Hüseyin Hasan yakalanarak nezarete alınmışlardır.

Ayrıca, devrimci Kıbrıs'lı gençlerden Fuat Fegan'ın da Türkiye'de ikamet izni İçişleri Bakanlığı tarafından iptal edilmiş ve kendisine derhal Türkiye'yi terketmesi tebliğ edilmiştir.

Terör faaliyetleri Anadolu'ya da sıçramış, Konya'da iktidarın himayesinde yeni bir «Devrimci Avı» hazırlığı başlamıştır. Konya Gençlik Birliği Başkanı Yılmaz Demir'in açıkladığına göre, Konya sokaklarına «Komünist avına çıkmadan önce parolayı bekleyin» yazılı afişler asılmıştır.

Elazığ'da Ulvi Uraz Tiyatrosu'nun temsil vermesine, hakim çevrelerin kışkırttığı zorbalar tarafından engel olunmuş, sanatçıların hayatı tehlikeye düşürülmüştür.

İçişleri Bakanlığı'nın terörü sadece devrimci gençleri ve sanatçıları hedef almakla kalmamış, Doğu Anadolu Bölgesi'nde de «eşkiya avı» adı altında korkunç bir terör kampanyasına girişilmiştir.

Jandarma İkinci Bölge Komutanlığı'na bağlı 6 helikopter, 200 motorlu araçla donatılmış 2000 komando ve jandarma, topçu keşif uçaklarının da desteğiyle gece yarısı Silvan İlçesi ve dolaylarında baskın hareketlerine girişmiştir.

Baskınlar sırasında dövülen, tartaklanan Silvan halkından 3144 kişi nezaret altına alınmıştır.

Görülüyor ki, halktan yana görünüp devrimci gençliği halka karşı düşürmeğe çalışan iktidar, aslında bütün bu faşizan terör kampanyasını aslında halka yöneltmek kararındadır. Devrimci gençler ezilip, ortada fiilen direnecek güç bırakılmayacak, ondan sonra halka karşı daha yoğun teröre gidilecektir.

Bu gerçek sosyalistler tarafından en seri şekilde ve somut örnekler verilerek halka anlatmalı, gençlikle halkı karşı karşıya düşürmeye çalışan emperyalizmin ve işbirlikçilerinin maskesi düşürülmelidir.

"Elimizi Bırakın,,

Türk Solu'nun 125. sayısında «Şahin Alpay'ın Konferansı ve Bir Paralellik» adlı imzasız yazıda tahrifçiliğin ve tezviratçılığın en yeni örnekleri veriliyor. Cevaplıyoruz:

1. Şahin Alpay'ın konferansında çıkan olaylarda kışkırtıcılığın ve tahrikçiliğin başını çekenler bizler değiliz. Ya gözleriniz kördür, yada dayak yedikçe hırçınlaşan çocukların psikozuna girdiniz. İdeolojik mücadelede şiddete yer olmadığı görüşünü her zaman biz savunduk. Bu tür davranışları her yerde her zaman kınadık.

2. Biz hiçbir zaman FKF'de Aybar-Aren oportunizminin gençlik saflarındaki temsilcileri olmadık. Çizgimiz açıktır.

3. Bugün kaba kuvvet yöntemlerinden şikayet eden sizler daha dün şimdiki hasımlarınızla birlikte bize karşı aynı yöntemi kullanıyordunuz. Gürültü, yaygara ve yıldırma sistemi size ve yalnız size ait bir sistemdir. Bugün bundan şikayet ediyorsanız, zayıf düştüğünüzden dolayıdır.

4. FKF İstanbul Sekreterliği'nde bulunduğumuz dönemde size yaptığımız eleştiriler, eğer bugün de aynı görüşleri savunuyorsanız, aynen geçerlidir. Sözünü ettiğiniz metin üzerindeki adli kovuşturma kalktığında (bir de siz imzanızı açıkladığınızda), oturur, tartışırız. En yeni yazılarınızda dahi küçük burjuva kuyrukçuluğunu savunduğunuz, ama artık bu işin inceliğini de iyice öğrendiğiniz herkesin malumudur.

5. Biz özeleştiri yapmaktan hiçbir zaman kaçınmadık. Sözünü ettiğiniz metin de, diğer yazılarımız da ortadadır. Özeleştiriden kaçınan ve utanan sizler, yalnız sizlersiniz. (Diğer hasımlarınız da bu konuda sizlere dahildir.)

6. Biz hiçbir yere iltihak etmedik. Diyalektik gelişim icabı doğrulara yaklaştık. Ve her zaman, adı uzlaşma olmayan bir birliği savunduk. Hırçınlaşmayınız, sinirlenmeyiniz. Yapacağınız en olumlu davranış, hatalarınızı düzeltmektir. Bunu yapamazsanız, gömülüp gidin oportunizmin batağına. Ama, elimizi bırakın.

G. Tekin ÖZ
– FKF Eski Sekreterlik Kurulu Üyesi –

Talisman işçileri, patronun kaçıp gitmesi üzerine fabrikaya ve mamullerine elkoydular

işçi Sınıfının "Patronsuz Türkiye,, savaşı gelişiyor

Işıl TÜRKBEN

— Dört ay önce bir sabah fabrikaya geldikte... Her taraf ana baba günü. Bir söylenti dolanıp durur. Patron fabrikayı yüzüstü bırakıp kaçmış.

— O gündür bu gündür fabrikada patron yok. Kendi başımızın çaresine kendimiz bakıyoruz. Yarım kalan mamulleri tamamlayıp sattık. Alınan paralar aramızda ortaklaşa bölünüyor.

— Bu işin içinde bir hinlik olduğu açık. Patronun böyle herşeyi yüzüstü bırakıp gitmesi, bizlerin tazminat verilmeden işten çıkarılmak istenmemiz, hakkımızda kötü düşünüldüğünü gösteriyor.

Evet, beş aydır İstanbul'da bir işyerinde işçiler kendileri için çalışıyor. Çarklar, tornalar gerçek yaratanlar için dönüyor.

Bu işyerinin adı Talisman.

Patronun adı, Şekip Menco. 20 Aralık'ta kayıplara karışmış. O günden beri de izine rastlayan yok. İşyerinin *asıl sahibi* 320 kişi umursamamış bu kaybolmayı, devam etmişler günde 8 saat çalışmaya, yeni yeni sobalar, fırınlar yaratmaya...

Para alma günü gelip çatmış. Müdür de gayet kibar: **«Patronumuz kaybolduğundan, fabrikanın normal işleyişi durmuştur. Bu yüzden paralarınız ödenmeyecektir.»**

Ne demek bu? Allahın günü yazıhanesinde oturan, emir vermekten başka yaptığı iş olmayan patron gitmişse ne olmuş yani?

— İşte hazır sobalar, alacakları bekler durur. Varalım bir yol biz kendimiz satalım.

Satılmış sobalar, paralar da herkesin emeğine göre bölüştürülmüş. Üç ay bu böyle devam edip gitmiş. Gel gör ki, patronun oyunu başka. Yavaş yavaş meselenin ne olduğu, Şekip Menco'nun neden sırrakadem bastığı ortaya çıkmağa başlamış.

Üçüncü ayın sonunda hammadde stokları bitmiş. İşçiler iş yapmak ister, iş yok...

Müdüre çıkar, dileklerini bildirirler. Müdür, **«Artık bu fabrikadan nafakanız kesildi. Varın gidin, kendinize başka yerde iş arayın»** der. Bu da kısaca şu demeye varır: **Size iş tazminatı** falan verecek halde değiliz, çekin gidin...

Olur mu ya? İçimizde 14 - 15 senelik iş kıdemi olanlar var. Bunca emek bırakılıp gidilir mi? Toplasan 1,5 milyonun üstünde tazminat ödemesi gerek patronun.

Hammedde yok, iş yok, para yok. İşçilerde borç gırtlağa gelir dayanır. Çocuk, **«Sen ne biçim babasın? Bana portakal getirmiyorsun?»**der. Battaniyeler, gazocakları, kilimler yok bahasına *satılır. Sigorta*, **hasta** işçileri, o işyeri çalışmıyor diye kapı dışarı eder.

Ama bütün bunlar yıldırmaz Talisman işçilerini... Daha bir bilinçli, daha bir inançlı, direnmeye devam ederler. 28 Mart günü isteklerini insanlara, hükümete duyurmak amacıyla, ellerinde **«Patronsuz Türkiye»**, **«İşçiler elele»**, **«Hakkımızı isteriz»**, **«Sesimizi yer gök dinlesin»** *sözleri yazılı pankartlarla Kartal* Atatürk Anıtı'na bir yürüyüş yapılır.

Ve Talisman işçisinin gür sesi haykırır:

«TÜRK İŞÇİSİNİN BU UYANIŞI KIVANÇ VERİCİDİR. GÜCÜMÜZ, SİLAHIMIZ, PATRONLARA VE PATRONLARIN İKTİDARINA KARŞIDIR. HAKKIMIZI ALANA KADAR KARARLIYIZ. PARASIZLIKTAN EVİMİZİN EŞYALARINI SATIYORUZ. İHBAR YADA KIDEM TAZMİNATIMIZI ALMADAN FABRİKAYI TERKETMEYECEĞİZ. 120 BİN LİRA BORCU VAR BİZLERE. BU YÜRÜYÜŞÜMÜZ DERS OLSUN. DAHA ÇOK UZUN YÜRÜYECEĞİZ. SAVAŞACAĞIZ.

«İŞÇİ SINIFI İÇİN, PATRONSUZ; SOSYALİST TÜRKİYE İÇİN SAVAŞACAĞIZ. HEM MADEMKİ FABRİKAYI İŞLETMESİNİ BİLMİYORLAR, BİZE BIRAKSINLAR, BİZ YÜRÜTELİM BU İŞİ.

«VE ŞİMDİ UYARIYORUZ: EĞER 5 NİSAN 1970 TARİHİNE KADAR HAKLARIMIZ VERİLMEZSE FABRİKAYI SATACAĞIZ.»

DİRENEN TALİSMAN İŞÇİLERİ
— Hedef: Patronsuz Türkiye —

Nihayet 6 Nisan günü gelir. Müdür işçilere imzalaması için bir kağıt uzatır. **Kağıtla iş akdinin feshi kararı yazılıdır. Ve tazminatın peyderpey ödeneceği** bildirilmektedir. Oyun açık, Petron kendisi yapamadığı lokavtı, beş aydır yıpranan işçilerin kendi elleriyle yapacaklarını düşünmekte ve 1 milyon ödemeden *işyerini* **kapama** *hülyaları* kurmaktadır.

Ama patronun pazarı çarşıya uymaz ve tüm işçiler fesih kararını imzalamayı reddederler. Patron yeni planlar kurmak için harekete geçer. Ancak gelecek günler bilinçli Talisman işçilerinin zaferlerine nice yenilerini *katacaktır.*

MUTLU VE AYDINLIK TÜRKİYE'Yİ BİZLERE MÜJDELEYEN İŞÇİ SINIFININ YİĞİT ÖNCÜLERİ, TALİSMAN FABRİKASI İŞÇİLERİNE SELAM OLSUN,

Un fabrikaları işçileri grevde

Gelişen işçi olay'arı

Finans kapital ve yerli işbirlikçilerinin bütün engelleme çabalarına rağmen son aylarda özellikle işçilerin yoğun bulunduğu bölgelerde işçi olayları artmaktadır.

Antalya'da Orman Tamir Atölyesinde geçen hafta başlayan grev sürmektedir. Ayrıca Maden İş Sendikası aynı bölgede - Ferro Krom fabrikası'nda da grev kararının uygulanmasına geçmiştir.

İstanbul'da da uzun süreden beri İzsal Fabrikası'nda sürmekte olan toplu iş sözleşme *görüşmeleri sonunda sendika* grev uygulamağa başlamıştır. 25 yıldır hiçbir sendikanın girmeyi başaramadığı ve 700 işçinin çalıştığı fabrikadaki greve bütün işçiler katılmaktadır. İşçilerin tüme yakınının asgari ücretten düşük gündelik aldığı fabrikada greve katılan işçiler, *son olaylarda sık sık tekrarlanan* **«PATRONSUZ TÜRKİYE»** slogan'ıla grevi yürütmektedir.

Gıda İş Sendikası da İstanbul'un günlük 9500 çuvallık un ihtiyacından 7000 çuvalını karşılayan 6 un değirmeninde **«işçilerin insanca yaşama haklarının sağlanması»** için grev ilan etmiştir. İstanbul'un **ekmeksiz** kalmasına sebep olacak **önem** taşıyan grevin yürütücüsü işçiler «hak değirmende olur derlerdi, orada da yok» sloganını sık sık tekrarlamaktadırlar.

Bu grevlerin yanısıra Sungurlar Kazan Fabrikası'nda sendika seçme özgürlüğünün kısıtlanmak istemesi ve buna dayanarak baştemsilcinin atılması üzerine işçiler direnmeye geçmişler ve temsilcilerinin işten çıkarılmasını engellemişlerdir. Buna rağmen daha sonra sendika özgürlükleri tekrar kısıtlanmak istenince işçiler fabrikayı işgal etmişlerdir.

Uzun bir süreden beri halka açık milli ilaç şirketi olarak boy gösteren Deva'nın yan kuruluşlarından Çiti Deterjan işyerinde işçilerin sendika seçme özgürlüğü kısıtlandığı için işçiler bir haftadan beri direnmektedirler.

Direnme sonunda sendika seçme özgürlüğünü kazanan Auer fabrikası işçileri de, iki sene süreli bir toplu iş sözleşmesi imzalıyarak saat ücretlerine birer lira zam almışlardır. Arçelik Fabrikası işçileri Amerika'daki beyin yıkama ameliyesinden yeni dönen genel müdür yardımcılarının *sarı sendika yöneticisiyle* görüşmesini protesto için 2 Nisan 1970 günü gece 3.30'da iş bırakmışlardır.

Bütün bu olaylar da göstermektedir ki, bütün dünyada can çekişmekte olan finans - kapitalin ülkemizdeki işbirlikçileri fabrika patronları ve onların iktidardaki temsilcileri her geçen gün biraz daha dar boğaza girmektedirler. Ve her yeni olay işçilerin ekonomik bilincini biraz daha artırmaktadır. Biz sosyalistlere düşen görev, gelişen bu işçi olaylarını, içerisinde var olarak izlemek, yönlendirmek ve işçilere *siyasal bilinç* kazandırmaktır.

Binlerin Katilleri Belli Oldu!

Geçen sayıda depremle ilgili olarak «Binlerin Katilleri Kimlerdir?» **başlıklı yazıda ortaya attığımız iddialar, TİP'in ve İnşaat Mühendisleri Odası'nın incelemeleri sonunda değrulanmıştır. Deprem Bölgesine giderek incelemelerde bulunan ve halkla görüşüp ihtiyaç tesbiti yapan TİP ekibi, GEDİZ'den döndükten sonra Ekip adına Merkez Yürütme Kurulu Üyesi Turgut Kazan aşağıdaki bilgiyi vermiştir:**

«Deprem Gediz ve Çevresinde yürekler acısı bir tablo bırakmıştır. Ama bundan da acı olanı depremden sonraki durumdur... Ortalıkta hiçbir organizasyon yoktur. Herkes kendi başının çaresine bakmakta, kim neyi kaparsa onun elinde kalmaktadır... En basit bir hesapla düzene konacak işler başı boş bırakılmıştır. Halktan halka yollanmış yardımlar ihtiyacı karşılayacak kadar boldur. Ama bunu adil bir şekilde dağıtacak bir makam yada kurul yoktur... Felaketzedeler kendi işlerini kendileri görmekte, kalıntıları temizlemekte, kendi cesetlerini kendileri gömmektedir. Yaralılar da yine yakınları tarafından ve en ilkel usullerle hastahaneye götürülmektedir. 5 gündür yanmakta olan AKÇAALAN KAYA VE DEREKÖY'e hiç bir müdahale yapılmamıştır. Başlangıcında söndürülebilecek *yangın* başı *boş bırakıl*dığı için felaket halini almıştır. Akçaalan bucağının ilçeye uzaklığı ise yalnızca 3 kilometredir... Helikopterler ihtiyaç için kullanılmamıştır. Halen ulaşılamayan köyler vardır. Bir çok yerde 30 kişi bir çadırda kalmaktadır. ACABA DENİZ KIYILARINA KURULAN ÇADIRLAR NEREDE DURMAKTADIR?

«Özellikle ilk iki gün felaketzedeler yanan köylerinin yanında kar ve çamur içinde de beklemişlerdir. Soğuktan ve zatürreden ölenler olduğu söylenmektedir... Durum gerçekten fecidir. Deprem bölgesinde yoğun bir telaş ve kalabalık varsa da düzenli bir çalışma ve felaketzedelere gerçekten yardımcı olma yoktur. Cesetler kokmakta ve halen için için yanmaktadır. Birçok köyde su da olmadığı düşünülürse, salgın hastalık tehlikesi vardır.

«Köy evlerinin hepsi yıkılmıştır. Bu da depreme dayanıklı konut yapımının bulunmadığına ispattır. Türkiye bir deprem bölgesi olduğuna göre ileride daha büyük tehlikeler doğma ihtimali vardır. İlçe içindeki sağlam binalar büyük hasara uğramamıştır. Ama çürük çarık olanları az demir ve kötü yapımla kurulanları yığılıp kalmıştır. Müteahhit kanalı ile ilgisiz ve denetimsiz olarak yapılan başıboş bırakılmış yapım politikasının sonucu işte bu olmuştur. SOĞUKSU köyünde İmar ve İskan Bakanlığında yeni yaptırılan ve henüz içine oturulmamış bulunan 75 evin tümü çökmüştür.

Öte yandan, İnşaat Mühendisleri Odası da, bir bildiri yayınlayarak, Gediz'de ençok hasar *gören yapıların*, **hiçbir** *kontrol uygu*lanmaksızın inşa olunan «hımış» tipi konutlar olduğunu kesinlikle belgelemiştir. Mühendisler Odası, halkla birlikte tüm mühendis ve mimarları, özel sektörün kontrolunda ve temelde «kâr» sağlamayı amaçlayan başıbozuk ve sorumsuz lüks konut yatırım politikasına karşı direnmeye çağırmıştır.

Bataklığa gitmek isteyenleri tekrar uyarıyoruz

«Çekimserlik artınca... ...kahramanlık azalınca...»
Turgut Uyar'ın yeni kitabı «Divan»dan.

«... Ve şimdi aramızda bazıları 'bataklığa gidelim' diye bağırmağa başlıyorlar. Ve biz onları ayıplıyoruz. Ve onlar karşılık veriyorlar: Ne kadar geri insanlarsınız! Sizi daha iyi bir yol seçmeye çağırma özgürlüğünü bize tanımamaktan utanmıyor musunuz! Evet baylar! Bizi sadece çağırmakla değil, istediğiniz yere gitmekte, hattâ bataklığa gitmekte serbestsiniz. Bize sorarsanız, sizin asıl yeriniz bataklıktır. Ve oraya varmanız için size her türlü yardımı yapmaya hazırız. Ama ellerimizi bırakınız, bize asılmayınız.» (NE YAPMALI, Lenin, s. 15)

SÜREKLİ olarak ideolojik mücadele verdiğini iddia eden Türk Solu adlı bir dergi, imzasız bir yazı ile ANT'a hücum ederek birinci dereceden bir sübjektivizm örneği vermiştir. (Yazıyı yazanların kendi dergilerinde bu konuya ilişkin çıkmış yazıları okumadıkları görülüyor. Sübjektivizm konusu için, yazının yazarlarına, Türk Solu'nun 121, 122, 123. sayılarını okumalarını salık veririz.) İsterdik ki, Türk Solu'ndaki imzasız yazıda konformizmin, suçlanma korkusunun, ve sübjektivizmin hakim olduğu küçük burjuva ortamından faydalanmak amacıyla «çamur atma politikası» yerine ideolojik tartışma sürdürülsün, ANT imzalı başyazılar eleştirilsin, bu konudaki Türk Solu'ndaki yazılarla, parlak laflarla davranışları arasında bir bütünlük sağlansın. Dilerdik ki, Türkiye'deki ideolojik tartışma ortamında ilk kez ANT Dergisi'nde açıklık kazandırılan (keşfedilen, yeni ortaya atılan, tek sahibi olunan değil) «kesintisiz devrim», «devrimci demokratik halk iktidarı» gibi kavramlar eleştirilsin, Ortadoğu Devrimci Çemberi konusu tartışılsın. İdeolojik mücadele adına ideolojik mücadele terkedilmiştir. Derginin asıl görüşünü belirleyen ANT imzalı yazılardan hiçbir kaynak alıntı gösterilmeden, sait kısa vadeli politik çıkarlar açısından mükemmel bir mekanik görüş örneği verilerek kafadan eleştiri yapılmıştır. Eleştiri adına eleştiri kavramı baltalanmıştır. Eleştiri, «çamur atma»ya özdeş tutulmuştur.

ANT Dergisi, Türkiye solunun yayın darlığı çektiği bir dönemde doğmuş, tek sol dergi olarak toplayıcı görevini yerine getirmeye çalışmış, partiyi örgüt olarak emperyalizme ve işbirlikçilerine karşı savunmuş, ama günlük mücadelelerde somut düşmanlara karşı militanları sürekli olarak yöneltmiştir. ANT Dergisi'nin 157. sayısına kadar olan gelişimi, derginin 157. sayısındaki «özeleştiri»sinde açıklıkla anlatılmıştır. Bu özeleştiriyi göz önüne almadan yapılan eleştiriler, devrimcilikle bağdaşmaz. En yaygın deyimleriyle «Kırmızı Aydınlık Grubu» ve «Beyaz Aydınlık Grubu» çatışmasının getirdiği telaşı yansıtan Türk Solu'ndaki yazı, önce ANT'a çamur atıp sonra onu «İlkesiz Birlik Cephesi» diye tanımladığı karşı kümeye yamamaya çalışmak taktiğini gütmektedir. Yazı, gerçekte, karşı kümeyi hedef alarak yazılmıştır. ANT Dergisi'ni bir prizma gibi kullanarak diğer bir kümeye saldırmak, şantaj yapmak, en azından devrimci dürüstlükle bağdaşmaz, devrimci yüreklilik göstermemek olur.

DÜNYA devrimci ideolojisini yalnızca kendi tekellerinde sanan, kendilerini marksizm - leninizmin doğrularının genel dağıtımcısı yerine koyan bu kişiler, hiçbir alıntı göstermeden şu incileri sıralamaktadırlar:

«ANT Dergisi TÜRK SOLU, PROLETER DEVRİMCİ AYDINLIK, ve İŞÇİ KÖYLÜ dergi ve gazetelerinin... tahlilleri ve sloganlarını... nereden alındığına hiç atıf yapmadan, sözde benimsemeğe başlamıştır... ANT Dergisi, proleter devrimcilerin yaptığı su götürmez tahlillerini aynen kabule mecbur kalmıştır»

Evet, ANT Dergisi, devrimci sloganlar kullanmış, devrimci tahliller aktarmıştır, ama Marx'tan, Lenin'den, Stalin'den, Mao'dan, Rus devrimci pratiğinden, Çin devrimci pratiğinden... Diyalektik materyalizm, tarihi materyalizm ve dünya devrimci pratiği kimsenin tekelinde değildir. Hele hele (kendilerini dünya proleter sosyalist hareketinin merkezi sanıp) proleter enternasyonalizmini reddeden bayların tekelinde hiç değildir.

ANT, soyut devrim gevezelikleri arasında her devrimin en temel meselesi olan iktidar meselesine açıklık getirmiş, devrimci demokratik halk iktidarı sloganını ortaya atmış, «halk» kavramını tamamlamış, **iktidar meselesini gündeme sokmuştur.**

Son anti - emperyalist hareketlerde, (halk kelimesinin antiemperyalist kavramı içermesine rağmen önüne «milli» sözcüğü konularak yanlış anlamlara yolaçacak şekilde) yanlış da kullanılsa, «Demokratik Halk İktidarı» ana slogan olmuştur. Türk Solu'nun temsil ettiği grubun başka yayın organlarında kullanılır hale gelmiştir.

ANT'ın bir diğer açılımı «Ortadoğu Devrimci Çemberi» Türkiye'deki devrimci mücadeleyi dünya proleter sosyalist mücadelesinin içine oturtan bir hedef olarak, sadece Türkiye devrimcileri tarafından değil, Ortadoğu devrimcileri tarafından da benimsenmiştir.

ANT, bütün bunlardan sevinç duyar, bunların yanlış kullanılması halinde eleştirir, ama küçük - burjuva mülkiyetçisi edasıyla bu sloganların sahipliğini, tekelciğini iddia etmez. Bilimsel sosyalizmin tekelciliğini iddia etmek, ancak devrimci doğduğunu sanan küçük - burjuva hayalcilerine, diyalektiği inkar eden devrim tekelcilerine ait olabilir.

Türkiye'de emperyalizme karşı savaşan güçlerin yalnızca kendi klikleri, bir de sivil - asker aydın zümre olduğunu sanan bu tekelci devrimciler, dergilerinde emperyalizm konusunda tam bir eklektisizm sürdürmüşlerdir. Emperyalizmi sürekli olarak dışarıdan gelen bir umacı olarak görmek, dünya finans kapitalinin gerçek durumunu ortaya koymamak, çelişkiler meselesine de muğlaklık getirmiş, devrimin kesintililiği savunulmuş, «Çin sedleri» yaratılmıştır.

Ayrıca, emperyalizm hakkında birbirinden kopuk çeşitli haber ve yorumlar tam bir aktüalizm örneği verilmiştir. Hem Ortadoğu gerillalarına, Kıbrıs'a ait yazı yaz, hem de Ortadoğu konusunda doğru yorum ve yönlendirme getirme. Bu, aktüalizmden başka nedir ki? Hem lafta keskin devrimcilik, keskin anti - emperyalizm, hem de örneğin devrimcilere karşı bir Diyarbakır komplosunda belirli çevrelerden ürkerek ses çıkarmamak, (aynı zamanda teori ve pratik açısından eleştirilmeleri gereken devrimci arkadaşlarımızı açıkça savunmamak, susmak... İşte oportunizm ve teslimiyet politikası.)

Türk Solu Dergisi'ndeki «milli demokratik hareket», «TİP'in proletaryanın öz örgütü olamayacağı meselesi», «işçi sınıfının öncülüğünün objektif ve sübjektif şartları» konularındaki yanlış görüşlerin eleştirisi, **daha uzun bir yazının konusudur.**

BU yazıda, yalnızca tek yanlı «milli cephe politikası»na değinmek, bazı noktalara açıklama getirecektir. ANT için, «...İşçi ve köylü kitlelerinin lafını bile açmamış, ancak ve ancak küçük burjuva aydın çevrelerin haftalık aktüalite dergisi» derken, üstü kapalı kendi geçmişinin özeleştirisini yapan Türk Solu'nda sürekli olarak proletaryanın siyasal hareketinin çifte görevinin biri sloganlaştırılmakta, cephe politikası yanındaki proletaryanın örgütlenmesinin politik, örgütsel, ideolojik ve fiili öncülüğünün ve bağımsızlığının sağlanması görevi sürekli es geçilmektedir. Eğer bu bir «kötü niyet» değilse, «vahim bir raslantı»dır. Bu «vahim raslantı»dır ki, bir dönem eylemde kim önde giderse öncülük ondadır görüşünü hakim kılmış, radikal köylü hareketlerinin lideri ilan olunan Ecevit, birkaç ay sonra alaşağı edilmiştir. Küçük burjuvazinin kaypaklığı, kaçış yolu olmamalıdır. Artık o zamanlar bir «cephe dergisi» olduğu (yani bu üstü kapalı olarak tam iki yıl ikili görevden birinin ihmal olunduğunun kabulüdür) söylenen Türk Solu Dergisi'nin, CHP'nin değerlendirilmesi, Mustafa Kemal Yürüyüşü, Dev - Güç meseleleri v.b. konularında yaptığı vahim taktik hatalarının özeleştirisinin yapılmasının vaktidir. Bunun tersi, kısa vadeli küçük burjuva politikacısı tavrı olacaktır.

Bugüne kadarki sayılarında kendi içinde tam bir eklektisizm sürdüren (son ayrılık bu eklektisizmin sonucudur) ve her türlü **liberalist** tutumu sinesinde barındıran Türk Solu Dergisi, en ufak bir özeleştiriye girmeden kesin suçlamalara girişmektedir. Türkiye'deki devrimci mücadeleyi yalnızca ideolojik mücadele ile sınırlamak, öte yandan acil amacı, yalnız ittifaklar kurmak şeklinde belirlemek; Türk Solu'nun şimdiki hatalı politikası budur.

ANT'ın çeşitli sayılarında belirtilen proleter - sosyalistlerin çifte görevi, birbirinden soyutlanmadan diyalektik bir bütünlük içinde ele alınır. İkili görevden hangisinin daha önem kazanacağı, kesintisiz devrim süreci içinde belirlenecektir. Ama örgüt meselesi, bu dönemin acil meselesidir. Bir yandan ikili görevi açan, Devrimci Halk Cephesi çağrısı yapan, hattâ bugün için daha geniş bir cephe olarak devrimci halk muhalefeti sloganı atan, ama öte yandan **emperyalizmle ve onun işbirlikçileriyle bütünleşme eğilimi gösteren tabakalara karşı** kesin mücadeleye girişen ANT Dergisi'nin bu tutumunu bozguncululuk olarak nitelendirmek, Aybar - Aren oportunizmi ile özdeş saymak, ya gerçek bir ideolojik sapmadır yada devrimci halk cephesi bozgunculuğu yapmak, proleter sosyalist saflarda yılgınlık, karışıklık yaratmaktır.

Proleteryanın devrimci örgütü ortada yokken, acil olarak örgüt meselesine ağırlık verilecek yerde, proleter sosyalistlerinin gerçek birliği sağlanacak yerde sürekli olarak ileri dönemlerin cephe taktiklerinden söz etmek, olsa olsa hayalcilik olur, bütün milli cephe bozgunculuğu sloganları havada kalır.

«Milli Cephe politikası» içinde, lafta «hem dostluk, hem mücadele», pratikte «hep dostluk, mücadele yok»... İşte Türk Solu'ndaki ittifak devrimcilerinin tutumu. Hem «milli cephe» içinde mücadeleden söz etmek, hem de örneğin bir milli güvenlik kurulunun bildirisi olayında kesinlikle susmak, teslim olmak İşte sağ oportunizm. Şiar ve kararlar ile yapılan işler arasında tutarsızlık. İşte gerçek ikiyüzlülük ve devrimci halk cephesi bozgunculuğu... (Yok eğer, Milli Güvenlik Kurulu olayı, cephe dışında bir mesele ise, aramızda uzlaşmaz çelişkiler varsa, o zaman bu olay karşısıya alınır, kesin mücadele yapılır Türk Solu'nda bu da yapılmamıştır.)

GÖRÜŞLERİMİZİ ne denli berrak ortaya koyarsak, özeleştirilerimizi ne denli içtenlikle yaparsak, hatalardan sıyrılmamız ve diğer devrimci kümeleri arındırmamız odenli hızlı olacaktır.

Şu anda görevimiz bir yandan kesin ideolojik mücadeleyi sürdürürken, öte yandan saflarımızı sıklaştırmak, düzene sokarak daha geniş kitlelere, işçi köylü yığınlarına yürümek, daha geniş yığınları harekete sokmak, bu yürüyüş sırasında dostlarımız ve halk düşmanları hakkında tarihi ve aktüel bilgiyle donanmak, ve ideolojik silahlarımızı güçlendirmektir.

KÖY ENSTİTÜLE

— Hakim sınıfların

Bu hafta, 17 Nisan günü, onbinlerce öğretmen ve devrimci, cumhuriyet tarihinin en önemli denemelerinden biri olan köy enstitülerinin kuruluş yıldönümünü kutlayacaklardır. CHP döneminde kurulup yine CHP döneminde fiilen yıkılan köy enstitülerinin neden kurulduğu ve neden yıkıldığı konusundaki tartışmalar günümüzde dahi hâlâ bütün canlılığıyla devam etmektedir. Özellikle köy enstitülerinin kurucusu olan İsmail Hakkı Tonguç'un düşünceleri, zamanın CHP iktidarı ve İnönü ile olan ilişkileri üzerine bugüne kadar çeşitli spekülasyonlar yapılmıştır. Oğlu Engin Tonguç, ANT tarafından yeni yayınlanmış bulunan «DEVRIM AÇISINDAN KÖY ENSTITÜLERI VE TONGUÇ» *adlı kitabında, köy enstitüleri ve Tonguç üzerine akla gelebilecek bütün sorulara, babasının ve kendisinin özel arşivinden de yararlanarak cevap vermeğe çalışmaktadır. Hele İnönü'nün, geçenlerde,* «CHP zamanında köy enstitülerine dokunulmadı. Enstitüler, 1950'den sonra kapatıldı» *şeklinde konuşması karşısında, bu cevaplar daha da büyük önem kazanmaktadır. Aşağıda, Tonguç'un CHP yönetimi ve İnönü ile ilişkileri, enstitülerin nasıl kapatıldığı konusunda Engin Tonguç'un kitabından bazı bölümler sunuyoruz.*

Köy Enstitüleri Nasıl Yıkılmıştı?

Engin TONGUÇ

ŞUNU hemen söylemeliyiz ki, ilköğretim sorununa geniş bir ölçüde el konmasının başlangıcı İnönü'nün Cumhurbaşkanlığı çağında değildir. Daha önce, 1926 - 36 yıllarında ve doğrudan doğruya Atatürk'ün isteği üzerinedir. Bu istek üzerinedir ki, Hakkı Tonguç, belli amaçları gerçekleştirmek için İlköğretim Genel Direktörlüğüne getirilmiştir. Bütün bunlardan çağın başbakanı olarak İnönü'nün de bilgisi şüphesiz ki vardır, ama çağın Milli Eğitim Bakanı Saffet Arıkan ilköğretim sorunu için çoğu kez Atatürk'le görüşmektedir ve İnönü'nün başbakan olarak, örneğin ilköğretim dairesi ile, cumhurbaşkanlığı çağındakinin aksine, aracısız bir ilişkisi olmamıştır.

....

İnönü, Atatürk'ün ilköğretim politikasını 1946'ya kadar aynı yönde geliştirmiş ve sürdürmüştür. Böylece Tonguç'un ilköğretim işinin başına getirilmesi ile sonuçlanan anlaşma, İnönü çağında da devam etmek olanağını bulmuştur. Sorun büyüdükçe ve bir devlet sorunu oldukça, tepkiler ve anlayışsızlıklar da arttıkça, başlangıçta ikili (parti-ilköğretim dairesi) diyebileceğimiz anlaşma, zamanla üçlü bir duruma gelmiştir: Parti - İlköğretim Dairesi - İnönü... Bu üç faktör arasındaki denge, sorunların çözümü ve gelişimin yönünü saptamıştır. Birçok konularda ve gittikçe sık olarak parti, dolayısıyla hükümet (bunu söylerken hükümet dediğimiz zaman köy enstitüleri sorununu daima tutmuş ve bu konuya büyük önem, emek vermiş sayın Hasan-Ali Yücel'i kastetmiyoruz; zira ilköğretim konusunda hükümetin birçok üyeleri ile çekişme halinde idi ve zaman zaman büyük ustalıklarla onlara rağmen iş görmeyi başarıyordu) anlayışsızlık, direnme ve hatta zaman zaman baltalama eğilimi göstermişlerdir. Buna karşılık, bu eğilimin etkisiz kalmasını sağlayan güç, daima Cumhurbaşkanı olmuştur. 1946'ya kadar İnönü, siyasal gücünü ve otoritesini, sorunu desteklemek için en geniş ölçüde kullanmış ve bundan çekinmemiştir.

Bu süre içinde, yani 1939-1946 arasında Cumhurbaşkanı ile İlköğretim Genel Müdürü arasındaki ilişkilerin niteliği ne idi? *O çağı yaşayanlar, İnönü'nün genel müdürüne kişisel bir yakınlık gösterdiği ve içten ilişkiler yürüttüğü izlenimini almışlardır: Tonguç, Çankaya Köşkü'nün sık sık konuğudur, çoğukez H. Ali Yücel'le birlikte giderler, ama tek başına çağrıldığı ve İnönü ile* tamamen yalnız, uzun konuşmalar yaptığı da vardır.

Tonguç'a Bahçe

İnönü, Tonguç'un toplumsal ve ekonomik alandaki inançlarının, düşüncelerinin ne dereceye kadar farkındadır? CHP konusundaki eleştirilerini, CHP'nin henüz ana ilkelerini bile gerçekleştirmekten çok uzakta bulunduğu, CHP yöneticilerinin birçoğunun devrimcilik, halkçılık çizgisinden çoktan ayrıldıkları, apartman, komisyon, bankacılık, arsa spekülatörlüğü gibi işlere daldıkları, kısaca burjuvalaştıkları devrimi dejenere ettikleri şeklindeki düşüncelerini ne dereceye kadar bilir? İlköğretim Genel Müdürlüğü ve CHP ve hükümet arasında ortaya çıkan bir çok sürtüşmelerde İnönü'nün hakem rolü oynamak zorunda kaldığı ve çoğukez de İlköğretim dairesini tuttuğu, ayrıca bu gibi sürtüşmelerde Tonguç'un sözünü esirgemiyen bir kişi olduğu göz önünde tutulursa, İnönü'nün onun genel siyasal ve toplumsal inançları konusunda oldukça doğru bilgi sahibi olmasını kabul etmek gerekir.

Bu arada İnönü - Tonguç kişisel ilişkilerinde şimdiye kadar hiç açıklanmamış ve Tonguç'un açıklanmasını hiç istemediği böyle bir ilişkiye sürüklenmiş olmaktan da pek sıkıntı duyduğu bir olayı anlatalım:

Günün birinde Antalya Bahçecilik Kooperatifi'nden kendisinin Cumhurbaşkanı tarafından üye yazdırıldığı ve ilk üyelik yatırımlarının da İnönü tarafından ödendiğine dair Tonguç'a bir mektup gelir. Kooperatif, Antalya'nın varlıklı *kişileri tarafından kurulmuştur.* Tonguç bu durumdan pek sıkıntı duyar, birincisi bundan sonraki taksitleri ödeyecek maddi olanağı yoktur ve daha önemlisi böyle bir varlıklılar kooperatifinde ortak olarak bulunmak, onun kooperatifçilik *anlayışına da aykırıdır. He*le Cumhurbaşkanından özel yardım almış durumuna düşmeyi biraz da kişisel bağımsızlığına aykırı sayar. Bundan sonraki taksitleri ödemez, taksitler bir süre köşkten ödenir, fakat Tonguç'un ödememekte devam etmesi üzerine üyelikten çıkarılır. İnönü'nün davranışındaki nedenler nelerdir? Tonguç'un genel dünya görüşlerinin ve kooperatifçilik konusundaki düşünlerinin ki, bunların defalarca aralarında konuşulduğuna şüphe yoktur, İnönü tarafından bilinmemesi olanaksızdır. O halde amacı ne idi? Bu sadece takdir ettiği bir memura karşı içten gelen bir armağan vermek çabası mıdır? Yoksa CHP ileri gelenleri topluluğunun dışında kalmakta özel bir dikkat gösteren Tonguç'u onlar gibi davranmaya zorlamak yahut zaten Tonguç'tan tedirgin olan CHP ileri gelenlerine onu kendilerinden biri gibi gösterebilmek için girişilmiş bir çaba mıdır? Bilmiyoruz. Olayı sadece kaydetmekle yetiniyoruz. Tonguç'un böyle bir armağanı İnönü'ye olan büyük saygısına rağmen reddetmesi anlamlıdır.

GENÇ İ. HAKKI TANGUÇ

— Sınıfından kopmamıştı —

Tonguç'un İnönü'nün genel dünya görüşü, siyasal düşünceleri konusundaki kanısı nedir? Tanguç'a göre İnönü, yoksul halk sınıflarından değil, orta sınıftan gelme bir politikacıdır. Onun ezilen sınıflardan gelmediği, tam anlamı ile bu sınıfların temsilcisi olmadığı gerçeğini hiç unutmaz. Bütün hayranlık duygularına rağmen Tonguç İnönü ile olan ilişkilerinde daima tetikte ve kuşkuludur. Kişisel inanç ve düşüncelerinde değişiklik yapmamaya, körükörüne İnönü'nün buyruğu altına girmemeye çok dikkat eder. Çok saygılı davranmasına rağmen, kendi inançlarına ve kanılarına uymayan bir girişim kendisine yaptırılmak istediği zaman çok sert çıkışları olur. Bunların en tipik ve önemlilerinden birisi şudur:

İlk Kopma

1946 yıllarında CHP içindeki sağ kanadın gücü artmıştır. Bunlar köy enstitüleri konusunda İnönü'ye sürekli olarak baskı yapmakta, onu enstitülerde rejimi tehlikeye düşürecek sistemli sol çalışmalar yapıldığına inandırmaya çalışmaktadır. Enstitü yöneticilerinin birçokları sürekli olarak kontrol altında tutulmakta, hareketleri, konuşmaları tesbit edilerek belli bir açıdan yorumlanmakta ve hükümet ileri gelenlerine, İnönü'ye ulaştırılmaktadır. Tonguç bunun farkındadır.. üzerinde bu bakımdan en çok durulan birisi de Hasanoğlan Köy Enstitüsü Müdürü Rauf İnan'dır. Ankara'nın bazı ilçelerinde öğretmenler ve halkla yaptığı bazı konuşmalar bu yönden tesbit edilerek yukarılara ulaştırılmış ve R. İnan'ın müdürlükten alınması için İnönü'ye baskı yapılmıştır.

CHP sağ kanadının şimşeklerine en fazla hedef olan Hasanoğlan Köy Enstitüsü ve öğrencileri

Bir gece Tonguç Çankaya Köşkü'ne yemeğe çağırılır. Yemekte ondan başka Başbakan Saracoğlu, Milli Eğitim Bakanı Yücel vardır. Birden İnönü Rauf İnan'ı çok takdir ettiğini, tanıdığı en çalışkan enstitü müdürlerinden birisi olduğunu anlatmaya başlar ve onun bu çalışmalarına karşılık *terfi* etmesi gerektiğini, bakanlığa müfettiş olarak alınmasının doğru olacağını belirtir. Bu sözler Tonguç'a hitaben söylenmektedir. Başbakan ve Milli Eğitim Bakanı ile daha önce konuşulmuş olsa gerekir; çünkü onlar da İnönü'nün söylediklerine katılırlar, İnönü Tonguç'un onayını da almaya çalışmaktadır. Tonguç durumu kavramıştır, terfi ettirmek, takdir etmek perdesi altında yapılmak istenen, R. İnan'ı kızağa çekmek, aktif görev*den alınaktır. Ve ilk defadır* ki, İnönü İlköğretim Dairesi'nin personel politikasına karışmaktadır. Bu, aralarındaki işbirliği yönünden bir dönüm noktasıdır. Mesele ustaca tertiplenmiştir, kendisine iyi elemanlarından birini feda ederek i*şin içinden sıyrılmak olanağı* verilmektedir. Direnirse, çalışmaları ile kendisini göstermiş bir arkadaşının ilerlemesini önlemiş bir üst durumuna bile düşecektir. Ama o direnmek yolunu tutar. İnönü'ye verdiği karşılık, masanın hava*sını buza çevirir: «Bir defa* kelle vermek yolunu tutacak olursanız, günün birinde sıra sizin kellenize de gelecektir.»

İnönü konuyu değiştirmeye, işi şakaya çevirmeye çalışır. Bir daha o gece bu konu açılmaz. Ama bir kaç gün son-

...ÖĞRENCİLERİ İŞ BAŞINDA

...ammül edemediği bir uyanış —

Başlangıçta köy enstitülerini teşvik eden, sonra hakim sınıfların baskısıyla fiilen yıkan İnönü, enstitülerden birinde incelemeler yaparken

Köy Enstitüleri kurucusu İsmail Hakkı Tonguç, İnönü hakkında ne düşünüyordu?

ra da Tonguç'a rağmen R. İnan müfettişliğe atanır. Bu, İnönü'nün Tonguç'u desteklemediği, onun karşısının aksine karar verdiği ilk olaydır ve sonun başlangıcıdır.

Bu konuşma şekli, Tonguç'un özellikle başkalarının yanında İnönü ile konuşurken kullanmaya çok dikkat ettiği o saygılı dilin çok uzağında, bir türlü anlaşamadığı CHP ileri gelenleri, milletvekilleri ve diğer yüksek devlet memurlarıyla konuşurken kullandığı dildir ve bu kişilerle işbirliği yapma eğilimini sezdiği İnönü'ye karşı da bu dili kullanmaktan çekinmemiştir.

Çember Daralıyor

İnönü'nün bundan sonraki davranışlarını inceleyebilmek için, önce 1946-50 çağında köy enstitüleri yönünden önemli siyasal gelişme ve değişmelere değinmek gereklidir. Çok partili hayata geçişle beraber, CHP'nin sağ kanadı güç kazanır. İnönü'nün başlıca ilgisi artık ilköğretim sorunundan çok partili «demokratik» hayatın yerleşmesi sorununa dönmüştür. Bu yolda kendi partisi içinde gücü artan sağ kanatla işbirliğine girişir. Yücel bakanlıktan ayrılır, yerine bu sağ kanadın temsilcisi Reşat Şemsettin Sirer gelir. Sirer bakan olur olmaz, Tonguç kendisine birlikte çalışamayacağını, başka bir göreve verilmesini dilediğini söyler. Sirer boynuna sarılarak «Sen bu görevden ayrılırsan ben meslektaşların önüne ne yüzle çıkarım?» diyerek kalmasını ister. Fakat kısa bir süre sonra önemli düşünce ayrılıkları baş gösterir. Sirer gerçek yüzünü gösterir. Bakanlık makamında aralarında çok şiddetli bir tartışma geçer. Sirer **«Senin çoluk çocuğunla birlikte belini kıracağım»** diye avaz avaz bağırmakta, kapının dışında Özel Kalem Müdürü Hakkı Uludağ korkudan ne yapacağını bilememektedir. Tonguç, bakana, **«elinden hiçbir şey gelmeyeceği»** karşılığını verir ve çıkıp gider. 21.9.1946'da İlköğretim Genel Müdürlüğünden ayrılmıştır. İnönü ile ilişki, zaten Yücel'in bakanlıktan ayrıldığı günlerde kesilmiştir.

İnönü'nün yeni anlaşmalara girerek ilköğretim çalışmalarını desteklemekten vazgeçmesi karşısında Tonguç'un davranışı da **«kendine has»** nitelikler taşır. Yakın çalışma arkadaşlarından farklı olarak, sadece o, bu değişikliği kişisel ilişkiler, duygular ve ahlaksal değerlendirmeler açısından almaktan kurtulabilmiş (ki Yücel de bunu yapamamıştı), bu gelişmeyi siyasal güçlerin dengesinde meydana gelen değişikliklerin bir sonucu olarak anlamaya çalışmıştır. Bunun 1946'dan sonraki tutumunu ayarlaması bakımından büyük yararı olmuştur.

«Resmi» yorum, davranış ve taktiğinin ötesinde kişisel, yakın arkadaşlarına bile açıklamadığı duygu ve düşünceleri var mıdır.

Bir defa Tonguç, kendisini hiçbir zaman İnönü'nün çevresindeki şu tipik CHP iktidarı topluluğundan saymamıştır, sayamamıştır. Bir Rumeli köylüsü özelliklerini bir türlü yitirmeyen, sınıfı ile bağını koparmıyan Tonguç, pek güçlü bir sınıf bilincine sahiptir. Bu sınıf bilincinin gücünü ve her düşünce ve hareketini ne derece etkilediğini anlamadan birçok düşünce ve eylemlerini de anlama olanağı yoktur.

Böyle bir kişi için CHP iktidarı ve İnönü, birçok toplumsal ve tarihsel koşulların büyük bir şans eseri olarak bir araya gelmesi ile desteklerini sağlıyabildiği ve bu desteği kendi köylü sınıfının yararına kullanmayı derece derece başardığı bir orta sınıf iktidarı idi. CHP içindeki ilerici aydın kadro bile, bir orta sınıf aydınları topluluğu idi. Ne onlar Tunguç'u, ne de Tonguç onları tam bir güven duygusu içinde benimsiyorlardı. Şu bir varlıklılar kooperatifine girmekten kaçınacak kadar katı gündelik yaşam ilkelerine bağlı bir

Tonguç, ileri aydın düşünceli, ama orta sınıftan olmanın rahatlıklarından ve üstünlüklerinden gün geçtikçe daha fazla yararlanan, hiç olmazsa bir apartmancık ediniveren CHP ilerici aydınlarında tedirginlik yaratıyordu. İçlerinde genel kültür bakımından ileri düşüncelere en açık olan İnönü bile,, Tonguç için, eski yüksek rütbeli bir subay bir orta sınıf aydını ve politikacısı idi. Bütün yakınlık gösterilerine rağmen kuşku ve huzursuzluk duyuyordu. İlerici olduklarını söyleyen bütün bu yöneticilerin, politikacıların gündelik yaşamları onun içinden çıktığı sınıfın pek üstünde, pek daha varlıklı bir sınıfın yaşam tarzı idi. Belki içgüdüleriyle, belki de şu ünlü marksist görüşü, orta tabakaların kaypaklığı (zora gelince burjuvazi ile işbirliğine girivermesi) tezini bilerek, kendini bırakamıyordu. Sınıf değiştirme konusunda kabiliyetsizdi. Devletin ana ilkesi sosyal adaletin en geniş anlamda gerçekleşmesi köylünün efendiliği idiyse, köşklerde, saraylarda yaşamanın anlamı ne idi. Gezilerde İstanbul'a yolu düştüğü zaman Dolmabahçe Sarayı'nda gecelememek için binbir türlü özür buluyor, ziyafetlerden, kabul resimlerinden, törenlerden kaçıyordu. Kurtuluş savaşına başarı ile öncülük etmiş, ama toplumsal ve ekonomik devrimleri köylünün çıkarına olarak gerçekleştirememiş subay - aydın iktidarı, kendisinin ve onun yoksul köylü sınıfının dışında idiler. Ve cumhuriyet, onun o yoksul ve sömürülen köylüleri bu durumdan kurtulmadıkça tam anlamı ile kurtulmuş sayılmazdı. Bu yapılmadıkça, başında birçok özelliklerine hayranlık duyduğu İnönü bile bulunsa, Cumhuriyet bayramlarında CHP ileri gelenleri içine katılarak **«tebrikatta bulunmak»** bile ona kendi kendisine karşı dürüst olmamak gibi geliyordu. Bir bakıma düşünce sistemine temel olan inançlarında bu derece katı ve kendi kendisine karşı bu kadar sertti. Ve böylece İlköğretim Genel Müdürlüğü işbaşında bulunduğu on yıl boyunca hiçbir kişi TBMM'de Cumhurbaşkanını kutlama törenlerinde görmedi. Bunda bir türlü bağdaşamadığı ortamın, kurtuluş savaşını yaptıktan sonra çoğunluğu arsa, han, apartıman, çiftlik, bankacılık oyunlarıyla gittikçe burjuvalaşan yönetici bürokrat kadronun içine karışmaktan tiksinmesinin de payı vardı. Her gün kendisine uygunsuz bir iş, uygunsuz bir nakil, haksız bir atanma için baskı yapan ve çoğu kez ağır sözlerle isteklerini yapmamaya çalıştığı, hatta odasından çıkardığı, ikiyüzlülüklerini, çıkarcılıklarını, bir devrimi nasıl ve ne gibi küçük hesaplarla dejenere ettiklerini çok iyi bildiği bazı yönetici ve politikacılarla birlikte sıraya, hem de frakla (fraği da yoktu ya!) sıraya girmek, ona Cumhuriyetin ana ilkelerini kirletmek gibi geliyordu.

Ebedi Ayrılış

İnönü ile Tonguç, 1946'dan sonra bir daha görüşmemişlerdir. Bunu bir kırgınlık, bir dargınlık olarak yorumlamak son derece yanlıştır. 1946'dan sonra İnönü birçok defalar aracılarla Tonguç'a üzülmemesi, bütün bunların geçici olduğu, işlerin bir süre sonra düzeleceği şeklinde haberler yollar, hatırını sorar. Hatta bazı aracılar bir görüşme, buluşma hazırlamaya çalışırlar. Ama Tonguç bundan kaçınır. Hatta 1960'da 27 Mayıs hareketinin ertesi günü İnönü'ye gitmesi için kendisine ricada bulunan dostlarının isteklerini kabul etmez. Ne amaçla, der. Bu katiyen o burjuva anlamında bir dargınlık, kırgınlık belirtisi de değildir. O gün dediği gibi, ne amaçla, Bunun ne gereği vardır? Ne konuşacaklardır? Yapacakları ortak hangi iş kalmıştır? İnönü gibi bir kişiye de merhaba demek, sadece bir hatır sormak için gidilmez. O ünlü güçler dengesine göre çizilen politika yönünde, Tonguç'un ülküleri, amaçları bakımından İnönü ile girişilecek bir hareket, bir ortak çalışma olanağı yoktur. Mantık, akıl bunu gerektirir.

Böylece bu iki kişi, ancak bir daha Tonguç'un 24.6.1960'daki cenaze töreninde bir araya gelirler.

Sosyalistlere yapılan işkenceleri Unutmıyalım!

Hasan I. DİNAMO

II

Türkiye'de sosyalistlerin iç mücadeleleri nisbi bir serbestlik ortamında gitgide şiddetlenirken ve hatta bazı sosyalistler bazen «küçük burjuva kuyrukçuluğu» gibi bir sağ sapmaya sürüklenirken, yakın tarihin gerçeklerini hatırlamak zorunlu hale gelmektedir. Sosyalist kavganın çilekeş militanlarından Hasan İzzettin Dinamo'nun savaş yıllarında uğradığı işkenceleri geçen hafta yayınlamağa başlamıştık. Bu hafta DİNAMO'nun yazısının ikinci ve son bölümünü sunuyoruz.

İŞTE, yorulanların deyneği başkalarına aktardığı bir sırada sağ ayağımın başparmağına inen bir sopa onu kırdı. Korkunç bir acı duydum. Baktım herifler dumanımı çıkaracaklar, bir numara yapmayı düşündüm:

«**Kalbim! Kalbim!**» diye kıvrandım, sonra bir baygınlık taklidi yaptım. Birkaçı:

«**Yeter ulan, öldürürseniz başınız belaya girer,**» diye işe karıştıysa da bir ikisi:

«**Boşverin, numara yapıyor,**» diye bağırdı. O zaman sağ elimi kalbime bastırarak:

«**Yalan değil oğlum, yalan değil, ben kalp hastasıyım. Boşuna başınıza bela olmasın ölümüm,**» *dedim.* «**Eğlendiniz, hızınızı aldınız, artık yetmez mi?**»

Birisi:

«**Babalık, ne yetmesi,**» diye güldü, «**daha yeni başlıyoruz. Asıl bundan sonra tatlı numaralarımız var. Sen bu geceki sopa ziyafetini kırk yıl unutmayacaksın. Kırk yıl sonra bile Çine jandarma taburunu anacaksın. Burda yediğin sopaların, okşanmaların tadı ölünceyedek damağından çıkmayacak.**»

Kalbimin duracağı korkusu, falakadan kurtulmama yardım ettiyse de jandarmaların işkence iştahı henüz yerindeydi.

Çine'nin gece yarısı horozları yırtınırcasına ötüp durduğu halde bütün jandarmalar don gömlek ayaktaydı. Sırtında resmi giynek bulunan birkaçı beni kollarımdan tutup sürükleyerek taş merdivenlerden bahçeye indirdi. Zorla giydiğim postallarımı bana yine çıkarttılar. Şimdi, sivri uçlu kırık taşlarla döşenmiş garnizon meydanında yeni bir jandarma eğlencesi başlayacaktı. Sağ ayağımın başparmağı kırıldığından üstüne çok zor basıyordum. Bir de yalınayak sivri taşların üzerinde yürümek zorunluluğu korkunç bir şeydi. Biraz ötede birkaç giyimli jandarma durmuş, bize bakıyordu. Bize diyorum, çünkü biz üç kişiydik. Bir jandarma yularımdan tutar gibi kolumdan tutuyor, öbürü de elindeki sopayla arkamda bekliyordu. Bekleyiş uzun sürmedi. Beni kolumdan tutan jandarma birden bire sıçrayıp sırtıma bindi ve arkasından:

«Deh,» diyerek suratıma bir şaplak indirdi. Demek manej eğitimi başlamıştı.

«**Koş ulan at, koş, yoksa sana boşuna arpa-saman yedirmezler,**» diye bağırarak üstüste kafama, yüzüme insafsızca şaplaklar indirdi. Ayağımın başparmağı kırık olmasa yine de atlık görevimi yapmağa çalışırdım. Ne yazık ki, falakadan yeni kalkmış tabanlarım, kızgın bir saç üzerinde geziyormuşum gibi yanıyor, başparmağım acıdan bana adım attırmıyordu. Ben böylece nalı düşmüş bir at gibi ağır aksak tökezleyerek sivri taşların zulmünü yenmeğe ve acıya meydan okuyarak yürümeğe çalıştığım sırada yanımızdaki sopalı jandarma:

«**Deh, ulan deh,**» diye bağırarak elindeki sopayı insafsızca bacaklarıma indirmeye başladı. Kör topal koşmağa çalıştım. Jandarmanın sadizmi en yüksek kaynama noktasına çıkmıştı. Artık gözlerini yumarak, sonsuz bir coşkunluk içinde sopayı kaldırıp indiriyordu. Sırtımdaki suavri de parmaklarını her iki yandan ağzıma takmış, postallarıyla beni mahmuzluyor, o da bir yandan:

«**Deh ulan pis at, deh,**» diye bağırıp duruyordu. Bu sırada arkadan beni sopalayıp duran jandarma, öyle coşmuştu ki, benim yerime sırtımdaki biniciye de birkaç darbe indirmiş olacaktı ki öbürü sövgüyü bastı:

«**Ülen hergele, ülen deyyus, ülen mır tır, ben biniciyim, beni de at yerine mi kodun? Şimdi inersem aşağı sana gösteririm hanyayı konyayı.**»

Kamçıcı başı da ata binmeye heveslenmesin mi! Beni sopayla dürttü:

«**Dört ayağının üstüne dur ulan at,**» dedi, «**ben de bineceğim**».

Sırtımdaki:

«İkimiz sığmayız,» dedi.

«**Sığarız, ben atın terkisinde çok yol gitmiş insanım.**»

Boynumu kırarcasına eğerek beni dört ayak üstüne getirdiler. Öbür jandarma da sırtıma sıçrayıp *binerek, öndeki arkadaşına* sarıldı. Şimdi atın sağrılarını kamçılar gibi, oturağıma habire sopa indiriyordu. Kırık parmağımın, sivri taşlar üzerindeki el ayalarımın, kıçıma - kıçıma i*nen sopaların acısı, en sonra* bana zulmün karşısında her zaman bir düzen kullanmak gerektiğini hatırlattı. Hemen olduğum yere yığıldım kaldım. Apansızın düştüğüm için jandar*malar* da taşlara kapaklandılar. Hiç kımıldamadan bir süre baygın gibi soluk aldım. Jandarmalardan biri:

«**Dur hele, essah mı değil mi, sinci anlarım ben,**» dedi, «***tabanlarına bir iğne ney sokayım bakayım.***» O uzaklaştığı sırada ben baygınlıktan ayılmış gibi yaparak yalancıktan bulunduğum yeri tanımaya çalıştım. İğne bulmağa giden jandarma elinde parlayan iğneyle dönünce yanındaki:

«**Bu ihtiyarı artık bırakalım, yeter buna ettiğimiz,**» dedi. «**Öbür ikisi daha genç, daha dayanıklı. Biraz da onlarla oynayalım.**»

Zavallı Osman'la Fehmi, demek bir kez daha işkenceye yatırılacaklardı. Bu sırada, yemekhanenin loş kapı aralığında dikilip duran bir gölge bize yaklaştı. Bu, sivil giyinmiş olan üstçavuş Hayati idi?

«Ne oldu?» dedi.

«***Bu at artık işe yaramıyor efendim,***»

Bu sırada dikkat ettim, meydanın dibinde demir parmaklığı garnizon bahçesine açılan cezaevinin avlusunda yere bağdaş kurmuş *otuz - kırk kişilik bir* sivil kalabalık sessizce bizi seyrediyordu. Demek ki saatlerdir bu arenada bize yapılan işkenceleri seyrettirerek onlara gözdağı vermek istemişlerdi. Haya*ti'nin isteğiyle, postallarımı*

OSMAN İŞÇİ

— Dinamo'nun işkence arkadaşı —

Bugün Türk işçilerinin metrekaresine 10 - 15 DM ödedikleri bu yerlere eski kiracılar 1 DM öderlerdi...

Metin GÜR — **Köln'den yazıyor —**

«Memleketlerinde banyoları var mı idi? Fazla ileri giden Türkiye'nin yolunu boylar... Ancak biz Almanlardan arta kalanlar yabancıların olur!»

Yukarıdaki kelimeleri Alman yöneticileri ve hatta belirli imkana sahip olmuş halk, Türkler için söyler. Türk işçisinin burada her geçen günü çilelerle doludur. Bu konuda ne söylense az, ne yazılsa yetersizdir.

Bir doktor arkadaş şöyle der: **«Benim çalıştığım hastaneye gelen Türklerin %80'i sıkıntılardan ileri gelen hastalıklara sahiptir... Yine hastaların büyük bir kısmının aileleri Türkiye'de, kalan bekâr erkekler olduğu görülmüştür.»**

DEVRİMCİNİN SÖZLÜĞÜ

MONTAJ SANAYİİ: Üretim yapabilmek için, dışardan büyük ölçüde yarı mamül madde ithal etmek zorunda olan ve tüketim malları üreten sanayiye montaj sanayii denir.

Montaj sanayi büyük ölçüde yarı mamül madde ithal ederek *üretim yapabilmektedir. Bu* yarı mamül maddeyi satan devlet satışı durdurunca geri ülkede üretim diye bir şey kalmaz.

Montaj sanayi tüketim malları üreten sanayidir. Yani hafif sanayidir. Üretimde kullanılacak üretim araçlarını değil tüketim için ihtiyaç malları üretir.

Montaj sanayiinin sakıncalarını şöyle *sıralayabiliriz. Yerli sanayii baltalar. Dışa* muhtaç ve dışa bağlı olduğu için ülke sanayiinde yabancıları söz sahibi eder. Ağır sanayinin kurulmasını engeller.

Montaj sanayi gerçekte sömürgen devletlerin sanayilerinin bir uzantısıdır. Ve *emperyalist devletler bu yolla kendi sana*yilerini tamamlamakta ve geri ülkeleri daha kolay sömürme olanaklarına kavuşmaktadırlar.

AĞIR SANAYİ: Üretim araçlarını üreten ve kendi gelişimini kendi sağlayabilen sanayidir.

Ağır sanayii çoğu kez üretim araçlarını üreten sanayi diye tarif ederler. Bu tanım eksiklidir. Çünkü üretim araçları da her fenomen gibi bir süreç içinde değişmekte ve dünkü üretim aracının yerini bu gün bir yenisi almaktadır.

Ağır sanayi, büyük sanayi içine girer ve montaj sanayii gibi bir bağımlılığı yoktur.

Ağır sanayi hızlı bir değişim süreci içerisindedir. Ve insan ihtiyaçlarına göre değişimlere uğramaktadır. Bu nedenle ağır sanayii; «makinaların makinası» diye donuk bir tanımla anlatım hatalıdır.

Ağır sanayi belirleyicidir. Fakat bu gün belirleyici olan büyük fabrikalar yarın bu belirleyici olma özelliğini kaybedecektir. Çünkü: Teknolojik gelişim baş döndürücü bir hızla ilerlemektedir.

Teknolojinin ve yeni buluşların hızla ilerlemesi ve yepyeni üretim araçlarının bulunması karşısında ortaya çıkan durum şudur. Büyük tekeller, başka tekellerin yeni buluşlarıyla iflas etmemek için yeni buluşlara araştırma fonları ayırmaktadır.

Sanayi yeni buluşlarla beslenmediği anda belirleyici bir ağır sanayi olamaz. O halde ağır sanayinin makinaların makinası veya üretim araçlarını üretir olmasının yanında bir önemli özelliği daha vardır. Bu özellik, kendi imkanlarıyla yeni buluşları yaratabilir olmasıdır.

Yeni buluşları kendisi yapamayan bir ağır sanayi ülkesinin, sanayisinin belirleyiciliği kısa sürede yok olmağa mahkumdur.

TÜRKLERE ALMANYA'DA DA GECEKONDU HAYATI

Türk işçisi yurdundan göç ederken, daha iyi bir imkana sahip olurum, diye düşünür. Gurbet onun için her zaman acıdır. Kendi ülkesinde yaşama ümidini yitirdiği için, ister istemez, çok şeylere boyun eğer. O batasıca sömürü düzeni onu herşeyden soğutmuş ve gülmeyi unutturmuştur.

«Burada birkaç kuruş yapayım da yurduma döniyim» der. Ama yine birşey yapamaz. Sömürü düzenini kaldırıp kendi düzenini kurmadıktan sonra, burada binbir güçlükle kazandığı birkaç kuruş, Türkiye'yi şimdiye kadar soyanlara yine yem olacaktır.

Türk işçisinin buradaki yaşantısı yurdundakinin aynıdır. Hatta burada daha kötü şartlar altında günlerini geçirmeye çalışır. İhtiyacı olan şeyleri almak için avuç dolusu para öder. Hele oturma yerleri yürekler acısıdır. Bu konuda STERN Dergisi'nin 11. sayısında resimlerle Türklerin oturduğu yerleri anlatan bir yazı yayınlanmıştır. STERN Dergisi'nin hayli ilgi çekici olan bu araştırmasında görülenler şöyle anlatılmaktadır:

«Münih'in Schwabing semtinde, çok eskiden yerleşmiş emekliler ve harp malulleri oturmaktadır. Eski oldukları için de ucuz kira ödemektedirler. Bu semtin ev sahipleri kiraları ucuz gördüklerinden artırma yollarını aramaya başlıyorlar. Yaşlı kiracıları evlerden uzaklaştırmak için boş olan yerleri «HİPİLER»e kiraya veriyorlar. Ev sahipleri, eski kiracıların «HİPİLER»den ürkerek evleri terketmelerini beklerken, onların «HİPİLER»le kaynaşarak Kapitalistlere karşı verip veriştirdiklerini görüyorlar. Bu yolun da sökmediğini gören ev sahipleri yeni formüller düşünüyorlar. Kendi aralarında anlaşarak bu defada «auslender» yabancılara, bunların içinde ilk hatırlarına gelen de Türk işçileri oluyor, vermeye başlıyorlar. Gerçekten bu defaki deneyleri, ev sahipleri için çok olumlu oluyor ve yaşlılar Türklerle anlaşamıyarak evleri terketmeye başlıyorlar».

Dergi bu olayı anlattıktan sonra semte yerleşen Türklerin çok güç şartlar altında ikamet ettiklerini yazıyor ve şöyle devam ediyor:

«Genel helaları avluda, musluğu akmaz, yalağı delik harabeler, bir çatı arıyan yabancı işçilere değerinin 10 katına verilmektedir. Bunlardan birinde 30 Türk ailesi ayda 10 bin Mark vererek her metre kareye 10-15 Mark ödemektedir. Oysa yeni taşınılan bir eve Alman kiracı metre kareye 4 Mark ve eski kiracı ise 1 Mark öder. Newyork ve Londra fakir mahallelerinin ikinci sınıf insanları olan zencilerin yerini Almanya'da yabancı işçiler almıştır. Bu arada Almanın elini sürmekten çekindiği kirli işleri çeviren Türk aracılar türemiş. Bunlardan biri, bir Alman'dan 3.500 Marka tuttuğu bir binanın bütün odalarından ayda 14 bin mark toplamaktadır.»

Almanya'da yabancıların nasıl sömürüldüğünü zaman zaman mevcut düzenin televizyonu da ilgilenmek mecburiyetinde kalır. Geçenlerde bir televizyon yayını, her türlü sözleşmeyi, işçi haklarını, sendikal faaliyeti reddeden ve saatı 2 marka (yabancı işçi) çalıştıran işyerlerini göstermiş ve bunlara **«ilkel kapitalizmin temsilcileri»** demek zorunluluğunu duymuştur.

Bu Türk işçisi de 12 metrekarelik odaya 280 DM aylık ödemektedir. Suyunu merdiven sahanlığından almak zorunda olduğu gibi, helayı da diğer 30 kiracı ile paylaşmaktadır...

Askeri kışlada insanlık dışı işkencelere maruz bırakılan Hasan İzzettin Dinamo, savaş yıllarında...

güçbela yaralı ayaklarıma geçirerek alınıp cezaevinin parmaklıkları önüne götürüldüm. Mahkumlar gibi benim de bağdaş kurmam buyuruldu. Taşların üzerine bağdaş kurdum. Mahkumların ayışığında parlayan gözlerinde bu işkenceleri seyretmekten hiç de hoşnut olmadıklarını anlatan bir anlam yüzüyordu. İyi konuşan bir ikisi mahpuslar adına bana bir şeyler sordu. Şimdi usumda yok. On beş dakika karşılıklı konuştuk. Sonra alınıp zindana götürüldüm. Arkadaşlarım bütün anlamıyla terörize olmuş, susuyorlardı. Hiçbir şey sormadılar. Ben de hiçbir şey anlatmadım. Nasıl olsa jandarmalar hepimize aynı işkence metotlarını uyguluyorlardı. Yanımızda Aydın'dan beri bizimle birlikte yolculuk yapan iki asker kaçağı unutulmuş gitmişti. Biz asker kaçağı olmadığımız halde bunca dayak yer işkence görürsek kim bilir onlar ne işkenceler göreceklerdi. Zavallılar, şimdi sıra kendilerine geldi diye titreyip duruyorlardı. Gerçekten deliğin kapısı yine açıldı. Bu iki askerin kimliği okundu. Titreyerek dışarı çıktılar. Beş dakika sonra ikisi de döndü. Sözde onlara da birşeyler yaptıklarını göstermek istemişlerdi. Çocukların bir fiske bile yemeden döndüğünü anladık.

Belki yarım saat bekledik. Jandarmaların sadist hevesleri bir kez kamçılanmıştı. Bir kez daha bizi alıp götürebilir, uslarına yeni gelmiş işkence metodlarını uygulamak isteyebilirlerdi. Kimbilir, belki ayışığına aldandığından Çine'nin bütün horozları ötüşüp duruyor, sabahı iple çekiyordu.

Sopanın ezdiği gövdemiz yer yer sızlıyor, yorgunluktan, uykusuzluktan gözlerimiz kapandığı halde yeni bir işkence seansı için çağrılmamız belkisi gözlerimizi rahatça yumup biraz şekerleme kestirmemizi önlüyordu. En sonra korktuğumuz başımıza geldi. Kapıda ayak sesleri işitildi. Kilit açıldı, kapı açıldı, alaycı bir ses:

Yeni Fasıl

«İstanbullu Fehmiiii!» diye seslendi. Fehmi Osman'la ikimizin arasından kalkarak gitti. Uzun zaman hiçbir ses işitmedikse de üstümüzdeki koğuşta kalabalık ayak pıtırtıları, gidiş - gelişlerden bir şeyler geçtiğini anlıyorduk. Aradan yarım saat geçmemişti ki, yukarıdan, falakaya yatırıldığımız jandarma koğuşundan ince bir ses, işkenceye konulan bir insanın bütün ses tonlarını taşıyarak:

«Ay, ay, ay, ay, ay!» diye kulağımıza yeni bir terör dalgasıyla çarptı. Bu aralıklı olarak beş dakika sürdü. Evet, bu, zavallı Fehmi'nin sesiydi. Sadistler, acaba ne hınzırlık düşünmüşlerdi? Yüreğimiz öfkeden, umutsuzluktan, tiksintiden kabararak bu zavallı müziği dinledik. En sonra, kesildi. Beş dakika sonra Fehmi döndü, Kapı kapandı. Fehmi Osman'a:

«Osman,» dedi, **«senin s..ine elektrik cereyanı vereceklerini söylediler. Benim ellerime verdiler.»** Osman, bir göğüs geçirdi. Susmasını sürdürdü. Aradan birkaç dakika geçmemişti ki kapı açıldı:

«Lüleburgazlı Osmaaan!» diye seslenildi. Osman, soluyarak kalkıp dışarı çıktı. Bir saate yakın bekledik. Ne bir ses geldi, ne de Osman.

En sonra kapı açıldı da arkadaşımız döndüğünde, dışarının ışımağa başladığını gördük. Osman, kim bilir ne iğrenç bir işkenceye uğramıştı ki geldi, Fehmi ile aramıza çömelerek sırtını duvara dayadı, sustu.

Şimdi, sıra yine bana gelmişse de havanın ağarmağa başlaması işkenceyi engelleyebilir diye düşündüm. Yine de içimden gürültülerle akıp geçen tiksinti ve kin sellerine tükürerek dişimi sıkıp bekledim. Aradan bir saat geçti. Dalmışım. Arkadaşlarım dürterek beni uyandırdılar. Dışardak altın renkli aydınlık, kapının aralıklarından ince çizgiler gibi sızıyordu. Hemen de kapı açıldı. Birer birer iki büklüm eğilerek zindanın deliğinden dışarı çıktık. Kalemde oturan uzun boylu esmer, kalın kaşlı, uzun yüzlü Erzurumlu'ya benzeyen bir başçavuş önündeki evrakı gözden geçirerek şaşkın şaşkın bize sordu:

«Siz asker kaçağı değil misiniz?»

Durumu böylece -sözde- kurtarmaya çalışıyordu. Demek ki sonradan bir sızıltı çıkacak olursa **«biz asker kaçaklarını döğdük?»** diye kendilerini savunacaklardı.

O günden bu güne

Çine'de yediğimiz bu sopa şöleninin üzerinden yirmi beş yıl geçmiş bulunuyor. O zamanki zavallı cellatlarımızın sadizmi hâlâ sürüp gidiyorsa kim bilir bizden sonra daha ne Çine gecesi destanları yaratmışlardır. Sonradan düşündüm de bu işkence şölenini bize hazırlayan kişinin Aydın merkez jandarma komutanlığındaki yarım bıyıklı, iri yarı, iblis gülüşlü, oldukça da sevimli jandarma başgediklisi olduğu kararına vardım. Adını sorup öğrenmedimse de önemli değil. O zaman benim yaşımda bir adamdı, belki hâlâ sağdır ve görevdedir. Bir benim sonradan bütün memleket yurtseverleri için yazdığım **«Kutsal İsyan»** adlı sekiz ciltlik kitabı okusun da biraz utansın. Herhalde bütün erdemlerini yitirmemişse biraz içi sızlayacak ve yüzü — çokça kızaracaktır

DIŞ YORUM

Finans - Kapital'in dişleri dökülmüş temsilcisi Mr. Stewart Türkiye'de...

II. emperyalist savaştan sonra, yüzyıllık geleneksel sömürgeci ve emperyalist ülkeler, sömürgelerden zorunlu bir çekiliş dönemine girdiler. Soğuk savaşın gelişimi içinde İngiltere ve Fransa, Asya - Afrika ülkelerinden ellerini çekerlerken, yerlerini Amerikan emperyalizmine bıraktılar, ve yeni sömürgecilik dönemi açıldı. Kapitalist ülkeler arası çekişmeler sona erdi ve dünya halklarının gelişen sosyalist devrimleri ve ulusal kurtuluş hareketleri karşısında finans kapital bütün dünya çapında gerici güçlerle **kutsal ittifaklar** oluşturdu. Amerikan kapitalizmi Batı Avrupa kapitalizmini kesin güdümüne ve hegomoyasına alırken, terkolunan sömürge ve yarı sömürgelerde Amerikan emperyalizminin hegomonyası sağlandı. Eski sömürgecilik bir yandan kendi işbirlikçilerini başa geçirip giderken, bir yandan da her türlü etnik, dinsel v.b. farklılıkları körükledi.

Özellikle İngiliz emperyalizmi, ardında sürekli çatışmalar, bölünmeler bıraktı. Hindistan'da Müslümanlar'la Hindu'lar; Afrika'da kabileler; Malaya federasyonunda Müslümanlar'la Çin'liler, Hintliler; Kıbrıs'ta Türkler, Rumlar; Irak'ta Kürtlerle Araplar birbirine düşürüldü. Filistin topraklarında, emperyalizmin Ortadoğudaki çıkarlarını sürdürebilmek, Arap halklarının gelişen anti - emperyalist savaşlarını bölmek, bir kale oluşturabilmek için de İsrail yaratıldı. Yunanistan'da daha 1945'lerde faşistlerle beraber, İngilizler partizan savaşını önlemeye çalıştılar. 1945'de Mısır'a karşı direkt saldırıya geçtiler. Afrika ülkelerinde eski sömürge işbirlikçi kadroları, parlementer Filipin demokrasileri ile başa geçirildiler. Ve çekilen sömürgecilik, yerini Amerikan yardım heyetlerine, uzmanlara, askeri gözlemcilere, danışmanlara, üslere, paktlara, Amerikan silahlı kuvvetlerine bıraktı. Özellikle İngiliz diplomatları, Amerikan emperyalizminin ikinci elden temsilcileri durumuna düştüler... İngiliz politikası gerek Ortadoğuda, gerekse Afrika'da bir şike politikasıdır. Afrika'da, Güney Afrika ve Rodezya gibi ırkçı - faşist rejimlere görünürde karşı çıkılırken el altından bu rejimler desteklenmektedir... Kıbrıs'ta, finans - kapitalin Ortadoğu'daki menfaatlarının korunması için ikinci bir İsrail oluşturulmağa çalıştırılmaktadır...

İngiliz Basın Bürosu'nun, 15 yaşından beri sosyalizmi benimsemiş olarak ilan ettiği Michael Stewart'ın getirdikleri bellidir. (İngiliz İşçi Partisi'nin emperyalizmin güdümünde ve ne menem bir burjuva sosyalizmi savunduğunu anlıyacağız). A.B.D. emperyalizminin ikinci elden temsilcileri, Ortadoğu dengesi için uzun süredir gelip gitmektedirler (geçen yıl gelen Kiesinger v.b.) Bir yandan Kıbrıs'ın emperyalizmin bir üssü haline getirilmesi, papazın yola getirilip faşist Yunan cuntasıyla işbirliğine gidilmesi oyunları tezgahlanmakta, bir yandan da Orta Doğu Devrimci Çemberi içinde Ortadoğu halklarının gelişen antiemperyalist savaşlarında Türkiye'nin İsrail aleyhtarı bir tutum almasına çalışılmaktadır. Bu dengenin sağlanması, anti - emperyalist hareketin zayıflaması için, A.B.D., sahne arkasında kalmayı tercih etmekte filo, üs, vb. gibi somut görüntüleri maskelemeye çalışmakta, ikinci elden temsilcilerini bu denge hasapaları için yollamaktadır. İ. İ. Paşa gibi emperyalizmi bir zamanlar buyur eden sonra sözüm ona anti-emperyalist tutum takınan, şimdi işbirlikçilikte çok daha ileri adımlar atmayı amaçlıyan kişiler, bu yeni denge oyunlarında rol almaya çok heveslidirler... Evet bir yandan M. Stewart'lar, senatör Javits'ler, İ. İ. Paşalar, CIA ajanları, Sudan, Libya, Lübnan'daki komplolar, Yunanistan, Kıbrıs... bir yandan Ortadoğuda gelişen anti - emperyalist savaş... Güneydoğu Asya'da emperyalizmin gerici cephesi her gün bir az daha çökmeye uğrarken, Ortadoğudaki gerici cephenin etrafındaki devrimci çember hergün biraz daha kenetlenmekte, sıkıştırmaktadır. Bütün çabalar Türkiye'ye bu gelişim karşısında yer aldırılmasıdır. Bu sökmüyecektir...

Ortadoğu Devrimci Çemberi'nin "Petrol, Üsler, Paktlar„ Sorunu

Emperyalizmin Ortadoğudaki Kalelerini Yıkalım

Emperyalizmin Dünya çapında tam bir çöküşe gittiği bu dönemde Ortadoğu, emperyalizme karşı verilen mücadelenin yoğunlaştığı yeni bir alan olarak belirmektedir. Ortadoğu Devrimci Çemberi **içinde Ortadoğu halklarının emperyalizme karşı verdikleri savaş Dünya devrimci mücadelesinin bir parçası olarak gelişmektedir. Bu konuda bundan önceki sayılarımızda yayınladığımız bilgilere daha da açıklık kazandırabilmek amacıyla aşağıda, yakında ANT YAYINLARI tarafından yayınlanacak olan Ortadoğu hakkındaki bir kitaptan parçalar sunuyoruz.**

Genellikle, Arap - İsrail çatışmasının kendine özgü niteliğinden söz edilmektedir. Bu kendine özgülük yadsınamaz. Ne var ki, bunun son derece ciddi yanlış anlamlara yol açacağını da gözden uzak tutmamak gerekir. Örneğin: 1967 Haziranında ve ondan sonra, anti-emperyalist çizgide olduklarını öne süren bazı çevreler, çatışmayı emperyalist güçlerin bütün dünyada sürdürdükleri çok yönlü eylemlerin ortaya koyduğu sorunlardan ayrı tutmak istemişlerdir.

Ortadoğu'da sürüp giden çatışma gerçekte, çağımızın ve dünyamızın sorunlarının uygulama alanı haline geldiği, daha evrensel bir çerçeve içinde yer almaktadır. Sürekli veriler arasında birine fazla derin olmayan bir analizle bile ulaşmak mümkün. Bu, geçen yüzyılın sonundan bu yana, emperyalist güçlerin, bölgenin sorunlarına müdahalesidir. Bunlar daha eski tarihlerdeki kolonyalist girişimlerin yerlerini almışlardır. Esasen kadim tarihten bu yana bölgenin kontrolünü elde etmeyi amaçlayan güçlü komşular arasında çetin savaşlar hiç eksik olmamıştır.

Gerçekten de Asya, Afrika ve Avrupa kıtalarının yol kavşağında bulunan bu bölgenin coğrafi önemi, haritaya şöyle bir göz atmakla ortaya çıkmaktadır. Bölgenin bu niteliği sonucu olarak belirlenen ekonomik, politik ve stratejik önemi de esasen şimdiye kadar hiçbir şekilde yadsınmış değildir.

Çeşitli emperyalizmlerin günümüzdeki mücadelelerinin ardında -eski mücadelelerden farklı olarak- Ortadoğu'nun bu ayrıcalıklı konumu vardır.

Ekonomik Önem: PETROL

Birinci Dünya Savaşı öncesi petrolün keşfi Ortadoğu'nun önemini daha fazla arttırmakta gecikmedi. İkinci Dünya Savaşını izleyen yıllarda bölgedeki ülkeler birbiri ardından politik özgürlüklerini elde etmeleri ise petrolün, hemen tümünün emperyalist monopollerin kontrolleri altında bulunduğu gerçeğini ortadan kaldıramadı.

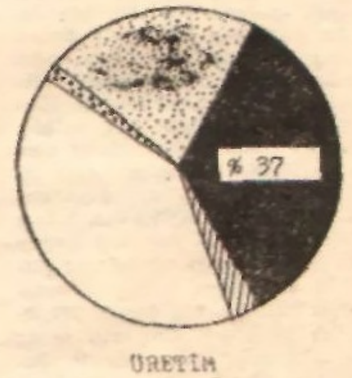
Son yıllarda Ortadoğu'daki ham petrol üretimi Dünya üretiminin %29'una ulaşmıştır. Bu önemli bir orandır. Hele bu oranın emperyalist devletlerin (Kuzey Amerika, Batı Avrupa, Japonya ve Avusturalya) yaklaşık olarak bizzat kendi ulusal topraklarından elde ettikleri üretimin tümüne eşit olduğu düşünülürse, önemi daha da iyi anlaşılacaktır. Bu oranın tümünün Arap topraklarından yada deniz diplerinden gelmediği sorusu akla gelebilir. Ne var ki, Arap petrolü deyince Kuzey Afrika üretimleri de anlaşılmak gerekir; Kuzey Afrika 1968'den bu yana, Ortadoğu'nun Arap sayılmayan bölgelerinde çıkarılan petrol üretiminin üstünde yer almaktadır. Böylece %29 olarak önerdiğimiz oran hafif bir artış kazanacaktır. Buna karşılık Ortadoğu'da (Arap olan yada olmayan bölgeler) üretilen ham petrole Kuzey Afrika'nın üretimi de eklersek, Dünya üretiminin %37'sine tekabül eden bir oran elde etmiş olacağız.

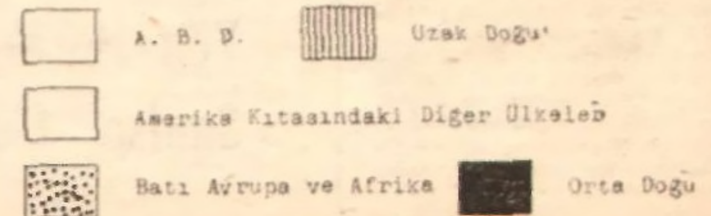
Bu bölgedeki ham petrol üretimini Sosyalist devletlerin üretimi dışında kalan kapitalist sistem altındaki bölgelerle kıyasladığımızda, Ortadoğu için %34,4, Arap Dünyası için %35,9, Ortadoğu-Kuzey Afrika'nın tümü için de %44,7 rakamları bulunacaktır. Ortadoğu petrolünün, kapitalist sistem içindeki emperyalist devletlerin ulusal üretimleri hariç olmak üzere payı nedir sorusunun cevabı ise şöyledir: %54,1 Ortadoğu, %56,6 Arap dünyası, %70,5 Ortadoğu ve Kuzey Afrika'nın tümü. Demek ki, tekelci sermayelerin Üçüncü Dünya ülkelerinden elde ettikleri ham petrolün yarısı Ortadoğu'dan gelmektedir...

Bununla birlikte, Ortadoğu'nun ham petrol üretimindeki yeri, tek başına, bölgenin önemidir. Ortadoğu rezerv olarak Dünyanın en zengin petrol bölgesidir. 1967'de Ortadoğu'daki tesbit edilmiş rezervlerin, tesbit edilmiş Dünya rezevlerinin %60,2'sine tekabül ettiği hesaplanmıştır. Libya ve Cezayir ile birlikte bu oran %69'dur...

Emperyalist tekelci sermayelerin Üçüncü Dünya ülkelerinin tümünde şu yada bu biçimde kontrolleri altında tuttukları petrol rezervlerinin her dört tondan üçü Ortadoğu'da bulunmaktadır. Rakamlar yorum getirmeyecek kadar açıktır. Ama dahası vardır. Ortadoğu petrolünün maliyeti ucuzdur. Maliyet düşüklüğü sadece yerel yasalardan yada el emeğinin ucuzluğundan gelmemektedir. Tabi şartların elverişli olması da, maliyeti geniş ölçüde etkilemektedir. Delinen her metreye göre randıman ortalama 587m³ rezerve tekabül etmektedir. Bu oran Venezuella'da 35, Birleşik Amerika'da 10'dur. Kuyu başına günlük randıman ortalaması kapitalist sistemde 3,55 Birleşik Amerika'da 1,66 tona karşılık Ortadoğu'da 605 tondur. Üretime yatırılan sermayenin kâr oranı, böylece Ortadoğu'da son derece yüksek düzeylere ulaşmaktadır. Bu oran Venezuella'daki %20'ye karşılık Suudi Arabistan'da %61, Irak'ta %62, İran'da %71'dir. Tekelci sermaye için bu hatırı sayılır bir «tatlı kâr» kaynağıdır. Birleşik Amerika'ya aktarılan kârların

ORTADOĞU'DA VE DÜNYADA PETROL DURUMU
— Emperyalizmin çıkarlarının tablosu —

üçte birinin nasıl Ortadoğu'dan geldiği böylece daha iyi anlaşılmaktadır. 1967 yılında Ortadoğu'da faaliyet gösteren yabancı tekellerin kârlarının 3 milyar doları bulduğu hesaplanmıştır.

Stratejik Önem: PAKT'LAR, ÜS'LER.

Ortadoğu'nun petrol zenginlikleri ona, birinci planda stratejik önem verilmesi için yeterlidir. Bununla birlikte buna ek bir başka nedeni de küçümsememek gerekir: Bu, Sovyetlerin Birliği ile öteki Sosyalist ülkelerinin bölgeye uzak olmayışlarıdır. Böylece Ortadoğu da emperyalistlerin Dünya ölçüsündeki «topyekûn stratejik» endişeleri çerçevesi içinde bulunmaktadır.

Güney Doğu Asya (S.E.A.T.O) ve NATO'ya bağlı CENTO Paktı, Sovyetler Birliği ve Sosyalist ülkeler çerçevesindeki saldırı kuşağını tamamlamaktadır. Paktlar aynı zamanda bölge halklarına karşı da kullanabilir niteliktedir. Örneğin, 1954-1958 döneminde Suriye bir çok kez paktların baskısına hedef olmuştur. CENTO Paktında Birleşik Amerika ve İngiltere'nin (resmen gözlemci) vesayetinde Türkiye (NATO'nun da üyesidir), Pakistan (SEATO'nun üyesidir) ve İran yer almaktadır.

Paktların hiçbirinde Arap ülkelerinin yer almadığını görüyoruz. Ne varki Birleşik Amerika, Libya'da 1967 Haziranından önce yabancı ülkelerdeki üslerin en önemlisi sayılan Wheelus Field askeri üssünü ellerinde bulundurmaktadır. (Bu üs şimdi kaldırılmaktadır.) Birleşik Devletler, ayrıca Suudi Arabistan'da da üslere sahiptir. Amerika bu üsler aracılığıyla Mısır'ın desteklediği Yemen Cumhuriyetine karşı sürdürdükleri savaşta kralcılara askeri yardım yapıyordu. Birleşik Amerika, Türkiye'de İzmir ve Eskişehir'deki NATO ortak üsleri yanısıra Adana ve İncirlik üslerinin de sahibiydi. 1967 Nisanında CIA ile birlikte hazırlanan faşist darbe Yunanistan'da Birleşik Amerika'nın durumunu güçlendirmişti.

Amerika'nın Akdeniz'deki başlıca dayanağı VI. Filodur. İtalya'da Napoli yakınında Gaeta'ya yerleşmiştir. VI. Filo altmışı aşkın savaş gemisinden, 200 uçuk, 25.000 kişi ve 1500-2000 deniz piyadesinden kuruludur. Sürekli bir biçimde hareket halinde olan Filo'nun NATO üyesi ülkelerde ikmal noktaları mevcuttur. İtalya, Yunanistan (Girit'te Suda) ve Türkiye'de İzmir bunlar arasındadır. Ayrıca VI. Filo, 1969 Martında Amerika ile olan anlaşmayı yenilemeyi prensip olarak kabul eden İspanya, Malta, ve Kıbrıs'ta da (İngiliz üsleri) ikmal noktalarına sahip bulunmaktadır. VI. Filo'nun «ziyaret»lerine limanları kapalı olan ülkeler arasında sadece Mısır, Cezayir ve Suriye'nin bulunduğuna dikkati çekelim. 1967 Mayısına kadar en sık «ziyaret» edilen ülke Lübnan'dır. VI. Filo'nun Ortadoğu'ya müdahaleleri eksik olmamıştır. 1958 Temmuz Irak devriminden sonra ve Lübnan iç savaşı sırasındaki müdahaleler hemen aklımıza gelen örnekler arasındadır. VI. Filo, 1967 krizi öncesi de Lübnan'a başvurarak «sürekli ziyaret» izni talep etmiştir. Ancak Lübnan hükümeti, ülkedeki demokratların baskısı ile bu izni vermekten çekinmiştir. Mısır'ın 22 Mayıs 1967'de kapattığı Tiran Boğazını kanaldan yararlananların desteğinin elde edilmesiyle ki bu destek sağlanamamıştır. İngiliz birliklerinin de yardımıyla zorlamak da yine VI. Filo'nun görevi olacaktı.

İngilizler, Akdeniz'deki üslerinin yanısıra (Cebelitarık, Malta 1969 Nisanında terkedilmiştir) CENTO'yla bağı nedeniyle, sinsi bir kolonyalizmle yönettikleri Arap yarımadası emirliklerinden biri olan Bahreyn'de Amerika ile ortaklaşa, her türlü silahın kullanılmasına elverişli bir üsler şebekesini de ellerinde tutuyorlardı. 1967 Haziranında Kızıl Deniz'in girişindeki Aden üssü bu ortaklığın hizmetinde idi.

İsrail de bu ortaklığın içindeydi. Yahudi devleti, NATO'nun resmi üyesi olmamakla birlikte silahlarını ve askeri eğitimini bu kuruluştan sağlıyordu. Fransa, sonra İngiltere bu konuda uzun süre Yahudi devletine aracı olmuşlardı. İsrail'in 1952'den bu yana gizli bir askeri antlaşma ile bağlı bulunduğu (ki bu anlaşma 1961 Eylülünde açıklanmıştır) Federal Almanya da Birleşik Amerika hesabına bu aracılar kervanına katılmakta gecikmemiştir. 1965'de Federal Almanya ile Arap Devletleri arasında patlak veren diplomatik krizden sonra Yahudi Devletine yapılan bu yardımı doğrudan doğruya, bizzat Amerika deruhte etmiştir. Almanya, İsrail subaylarını yetiştirmekle görevlendirilmiştir. Bonn ve Paris hükümetlerinin, Amerika'nın bu konudaki muhalefetine rağmen, Necef Çölünde, Dimora'daki atom araştırmaları için İsrail'e yardım ettikleri kesindir. İsrail yöneticileri emperyalistleri bütün saldırılarında desteklemişlerdir. Fransa'nın Vietnam'da ve Cezayir'de sürdürdüğü sömürge savaşları bu tutumunun örnekleri arasındadır. İsrail bugün de Amerika'nın Vietnam halkına karşı sürdürdüğü savaşın baş destekçisidir. Yahudi Devleti, 1956 Süveyş kanalının millileştirilmesini önlemek amacıyla, ortaklaşa tezgahlanan müdahalede parsa toplamak iştahiyle, bahane hazırlayarak, Mısır'a karşı İngiliz ve Fransız kuvvetlerinin safında yer almıştır. Emperyalistler Yahudi devletini bir kez daha bu tür işlerinde kullanmaya hazırdılar.

Ortadoğu'nun ekonomik ve stratejik önemi nedeniyle, emperyalistlerin komplo ve entrikaları için özel yeri vardı. Emperyalistler bazen tuzak kurarak, bazen sert, bazen dolaysız, bazen de dolaylı, çeşitli biçimlerde hareket ediyorlardı. Bu entrikalar ve komplolar bir bakıma sürekli idiler.

Mao Liberalizm üstüne Konuşuyor

Liberalizm kendini çeşitli biçimlerde ortaya koyar.

Bir insanın yanlışlıklara düştüğü açıkça ortadayken aradaki dostluk ve anlayış hatırı için işleri oluruna bırakmak ve karşınızdaki kişi eski bir tanıdık, komşu, sıra arkadaşı, yakın bir dost, sevdiğimiz kadın, iş tanışı yada vaktiyle birlikte çalıştığımız biri diye prensipleri içeren tartışmalardan kaçınmak. Hiç olmazsa, aradaki iyi ilişkiler bozulmasın diye sorunu bütünüyle ele alıp olanca açıklığıyla konuşmak yerine üstünkörü dokunup geçmek. Sonuç olarak hem örgüte hem de kişinin kendine zararı dokunan bu tutum liberalizm çeşitlerinden biridir.

Önerilerini açık ve aktif bir şekilde örgüte bildirmek yerine, kişisel ve özel sohbetlerde sorumsuz eleştirilerde bulunmak. Toplantılarda yada kişilerin yüzlerine karşı hiçbir şey dememek, buna karşın arkadan konuşmak. Toplu yaşamın prensiplerine saygı göstermeksizin, kendi kaygılarını sürdürmek. İkinci biçim budur.

Kendine kişisel olarak dokunmayan şeyleri oluruna bırakmak. Yanlışların ne olduğunu gayet iyi bildiği halde bunlar hakkında mümkün olduğu kadar az konuşmak, kendini emniyette tutmak, bütün amacı kabahati üstünden atmak olmak. Bu üçüncü biçimdir.

Kendi düşüncelerinden gurur duyup, komutlara kulak asmamak. Örgütün kendisine karşı özel davranışlarda bulunmasını istemek ama onun disiplini altına girmeyi reddetmek. Bu dördüncü biçimdir.

Birliği sağlamak, geliştirmek ve başlanan işi sonuca ulaştırmak için yanlış inançlara karşı tartışma ve savaşmaya gireceği yerde kişisel hücumlarda bulunmak, olur olmaz şekilde anlaşmazlıklar çıkarmak, kin güdüp intikam sevdasına kapılmak. Bu beşinci biçimdir.

Yanlış fikirler söylenirken derhal karşı çıkmamak. Hatta karşı-devrimci sözler duyup gerekli işlemde bulunmamak, hiçbir şey olmamışçasına sakin sessiz dinlemek. Bu altıncı biçimdir.

Kitlelerin arasında olduğu zaman bile propaganda yapmamak, toplantılarda konuşmamak, aralarında soruşturmalarda bulunarak onlara neyin doğru neyin yanlış ve bunun neden böyle olduğunu anlatmak yerine ilgi göstermemek, gelişmeleri için hiç bir çabada bulunmamak, Sosyalist olduğunu unutup sıradan biriymiş gibi davranmak. Bu yedinci biçimdir.

Kitlelerin çıkarına aykırı çalışmalarda bulunan birini gördüğü zaman ona karşı çıkmamak, bu yıkıcı çabayı durdurmak için elinden gelen her şeyi yapmak yerine etkisiz kalmak. Bu sekizinci biçimdir.

Belli bir amaç ve ayrıntılı planı olmaksızın gönülsüzce çalışmak, yarım yamalak diğerlerinin peşinden sürüklenmek. Bu dokuzuncu biçimdir.

Kendini, devrime büyük katkıda bulunmuş saymak, eskilerden olduğu için övünç duymak, büyük görevlerin üstesinden gelemiyeceyi halde küçük işlerden kaçınmak, eylemde kaypak, teoride gevşek davranmak. Bu onuncu biçimdir.

Hatalarının farkında olmasına rağmen bunları düzeltmek için hiç bir gayrette bulunmamak. Kendine karşı liberal davranmak. Bu onbirinci biçimdir.

Mao Tse-Tung
(Selected Works)
Cilt II, Sayfa 31-32
Çeviren: F. SİPAHİ

Emperyalizmin ekonomik kaleleri olan petrol rafinerileri

Ortadoğu'da yeni saldırı

Geçtiğimiz hafta içinde emperyalizmin Ortadoğu'daki temsilcisi siyonizmin uçakları Mısır'a bir akın yaparak, El Bekir köyündeki bir ilkokulu bombalamış ve çok sayıda çocuğu öldürmüşlerdir. Bu katliamdan sonra Mısır yetkililerinin yaptığı konuşmaları reddeden İsrailliler Mısır'lıların gösterdiği belgelerden sonra susmak zorunda kalmışlardır.

Bir görgü tanığının ifadesine göre siyonizmin 2 uçağı okul üstünde uçarak, 5 bomba ve 2 roket atmışlardır. Bilindiği gibi İsraillilerin kullandığı uçaklar savaşçı ve gerici Amerikalıların verdiği uçaklardır.

Yetkililerin bildirdiğine göre siyonistlerin bu katliamında 30 çocuk ölmüş, 100 çocuk da yaralanmıştır. Yaralı çocukların çoğu ağır yaralıdır. Yaralardan İsraillilerin napalm bombası kullandıklarını iddia eden Mısırlılar, yabancı gazete muhabirlerine katliamın geride bıraktıklarını göstermektedirler.

Bu İsraillilerin ne ilk katliamıdır, ne de son olacaktır. İsrailliler emperyalist Amerika ile daha modern uçak alma pazarlığına girişmişlerdir. İsrailliler hava kuvvetleri olarak kendilerini çok kuvvetli hissetmektedirler ve Arap halklarına karşı sürdürdükleri psikolojik mücadelede bu hususu sürekli olarak kullanmaktadırlar.

Nitekim İsrailliler sürekli hava akınları yaparak bu psikolojik havayı sürdürmek istemektedirler. İsrailliler iki hafta önce bir baskın daha yaparak, bir fabrikada çalışan 70 işçiyi öldürmüşlerdi.

Gerçekte bütün bunlar Dünya ölçüsünde tam bir çöküşe doğru gitmekte olan ve çöküşünün hızı oranında maceracı olan emperyalizmin son planlarının ürünüdür. Emperyalizm Ortadoğu'da kalmak için her yolu denemektedir. Bu yolda Ortadoğu halklarını bölünmüş ve birbirine düşman tutabilmek için de İsrail'i kullanmaktadır. İsrail gerici Amerikan emperyalizmin bir kolu olarak Ortadoğu'da Amerikadan da sağladığı bütün güçlerle Arap halklarına karşı saldırıya girişmekte, halkları boğazlamaktadır.

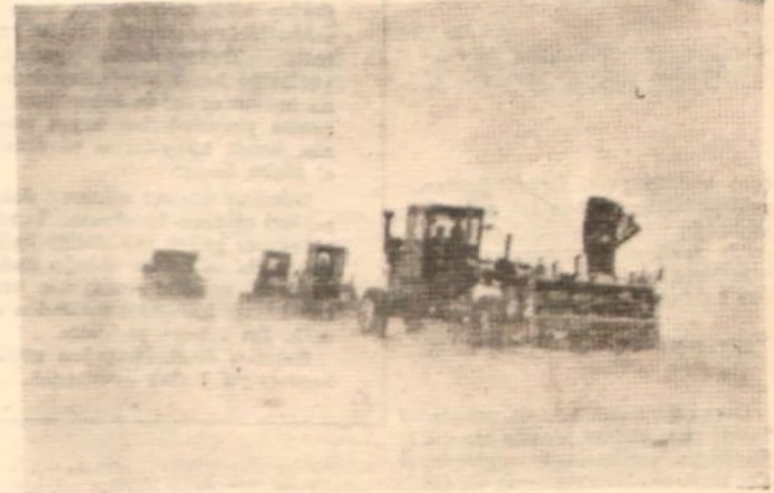
Saldırgan ve savaşçı emperyalizm ve ona bağlı bütün unsurların her türlü çabaları boşa gidecek ve Ortadoğu halkları Ortadoğu Devrimci Çemberi içinde emperyalizmi kendine bağlı unsurlarla birlikte yok edecektir.

Ortadoğu'da emperyalizme karşı silahlı savaş veren Filistin gerillacıları

Açlık ve ölümün kol gezdiği Doğudan gelen sese kulak verelim!

Yüsel FEYZİOĞLU

KARSTA YOL İŞÇİLERİ KAR TEMİZLİYOR
— Kışta kıyamette unutulmuş, insanlar —

ŞÖREGEL Bölgesi Kars'ın zengin bölgelerindendir. Kars'ın buğday ambarlığını yapar.

Şöregel'de Kürekdere Köyü var, binlerce yoksul köylerimizden biri. İşte karşımda AP Kars Milletvekili Latif Aküzüm'ün yeğeni olan Köy Muhtarı ile azaların biri Ağammet var.

Önce Muhtara soruyorum.

— Köyünüzde kıtlığın etkisi ne oldu? Ziyanınız oldu mu?

— Büyükbaş hayvanlarımızdan (inek-öküz-tosun-manda) yarısı üçte bir, dörtde bir fiatına satıldı. Üçbin'in üstündeydi hepsi. Geriye kalanın ise 500 kadarı eti yenilmemecesine öldü. 580 atımız vardı, satılan hiç olmadı, alıcı bulamadı. Çoğusu zaten doğanın kucağına bırakıldı. 393'ü öldü. Gerisi de ölüyor. Bir yaşındaki danaların yüzde 70'i öldü.

Sağ kalan ineklerimizin çoğusu ise kıtlığın etkisi ile gebe kalmadılar. Buğasını alamadılar. Zayıf düştüler. Gebe olanlar ise, ya doğururken zayıflıktan ölüyorlar. Ya da doğurma zamanı gelmeden danayı ölü doğuruyorlar.

Koyunlarımız üçbindi. Bunun yüzde sekseni düşük fiatla satıldı. Geri kalanlar da kuzularını ölü doğuruyorlar.

Hayvanlarımızın durumu bu.

— Ya insanların durumu nasıl?

— Valla onu sormasan daha iyi ederdin. Ama söyleyim. Köyümüz 160 hanedir. 1400 baş külfetimiz (nüfus) var. Daha şimdiye kadar insan yiyeceği olarak bütün köyümüze 3160 kilo buğday verildi (31.3.1970). Ben de Devlet babanın verdiği bu buğdayı en acil ihtiyaç sahibi olan 57 her haneden 1-2 külfete 40'ar kilo dağıtmak için liste hazırladım. Buğdayı alıp getirince öteki köylülerde üstüme hücum ettiler «bizde acız» diye inim inim inliyorlardı. Baktım iş kötü. Vermesem büyük kötülükler çıkacak. Can korkusundan herkesten 5-10 kilo kilo keserek ötekilerine de dağıttım. Hepsinin elinde çuvallar motora ***hücum ettiler. Aklıma gelseydi*** **sizi çağırırdım. Görülecek şeydi. Vurgundan mal kaçırır gibiydiler. Resimlerini çekerdin. Ama aklıma gelmedi.**

Şu anda kimsede yiyecek un yok. Diğer yiyecek maddelerinin hiç biri yok.

— Peki ne yiyorlar?

— Günü gününe köyümüzün bakkallarından borçlanarak alıyorlar. Bakkalcılarımız da Kars'taki tüccarlara borçlanıyorlar. Tabi herşey iki-üç fiatına.

— Peki dükkancılar sürekli borç veriyorlar mı?

— Dükkancılar Devlet'in vereceği yardıma güvenerek bir süre verdiler. Sonra Devlet, köyümüzün sadece 50 hanesine -o da malı olanlara yem parası verdi. 1000'er lira-Gerisi alamadı. Dükkancılar da şimdi vermiyorlar.

— Peki ne yiyecekler?

Muhtar düşünüyor. Bir yanıt bulamıyor **«Allah kerimdir»** demekten başka.

— Tohumluğunuz var mı? diye sorumu yeniliyorum.

— 160 haneden sadece 5 hanenin yarım yamalak tohumluğu var, gerisi yok. Devlet baba köyümüze 5800 kilo buğday tevzi etmiştir. Bu ancak üç evin tohumluk ihtiyacıdır. Nadaslarımızın hepsi karala kalacak.

Ben köyün zengini olduğum halde tohumluğum yok. Gerisi ne yapsın? Hiçbiri tarla ekemiyecek, gelecek yıla bundan daha korkunç durum hasıl olacağı gibi, devlet borçlarının da birini ödüyemiyeceyik.

Sorularımı köyün azası Ağammete yöneltiyorum.

— Kaç nüfusunuz var?

— On. Sekizi çocuk. En büyüyü 18 yaşında.

— İşiniz var mı?

— 15 dekar arazisi olanın ne işi olur? Zaten ona ektiğimizde bitmiyor. İş aradığımız zaman, diploma, gençlik istiyorlar. O da bizde yok.

— Kaç lira devlet yardımı aldın?

— Hayvan yem parası olarak 1150 lira aldım. Yardım değil bu. 9 ay sonra yüzde 9 faizle geri ödüyeceğiz.

Açlığın ve ölümün kol gezdiği Doğu'da bir köylü, ölen atının başında.

6 ayda bundan başka eline para geçti mi?

— **Bundan başka evime tek kuruş bile girmedi.**

Değişik bir soru yöneltiyorum:

— Süleyman Demirel'in kardeşleri gazetelerin yazdığına göre bankalardan 26 milyon lira kredi almışlar. Kardeşi Şevket'in açıkladığına göre 19 milyon almışlar. Sen bu işe ne dersin?

Ağammet bunu duyunca şaşırdı kaldı. Ağzında bir iki kere **«26 milyon 19 milyon... milyon... milyon»** diye geveledikten sonra:

— **Eğer bu doğruysa büyük adaletsizliktir. O bir Başbakan olarak kardeşlerini düşünüyor demektir. Ben ise 10 nüfus açlık çekiyorum. Bu dediğini baştan bilseydim köye verilen 3160 kilo buğdayın, ne eder eder bir tonunu alırdım. Dağıttırmazdım köylüye. O başbakandır. Ben de köy azası.**

— Bana bak Ağammet, dedim. Bu adaletsizlik değil, açlık, işsizlik gırtlağa çıkmışken, yakınlarına, dostlarına çıkar sağlamak adiliktir. NAMUSSUZLUKTUR.

Ağammet başını göğsüne indirdi. **«Halımız noolacak»** dedi. Kara kara düşüncelere daldı.

Soruyu yeniledim:

— «Ne kadar ununuz var?

— **Dün 70 kilo komşumuzdan aldım. Harmana iki kuzuya.**

— Demek ki komşunuzda varmış.

— **Hayır, dedi Almanya'dan amcası oğlu geldi. Ondan para alarak 20 torba un getirdi. Harmana iki kuzuya komşuya dağıttı.**

Yaza iki kuzu ikiyüz lira eder. Yani unun kilosu 290 kuruş. Kuzusu olmayanlar ne yapacak. Orası **«olallaha kalmış.»**

— 70 kilo size ne kadar yeter?

— **Çok gitse on gün. Çünkü katacak sudan başka hiç bir şey yok.**

— Ondan sonra ne yapacaksınız?

Durdu. Düşündü. Elini kulağının dibine koydu.. Kalın tütününü çekti bıraktı.

— **Ondan sonra da, dedi, madımak, kuşekmeği, yemlik çıkıyor. Onların çorbası var.**

Yani halk on-onbeş gün sonra, otlar çıkar çıkmaz, ot yemeğe başlıyacaklar.

— Peki ondan sonra, dedim tekrar.

— **Eğer bulabilirsem, allah bir kapı açarsa 15 teneke buğday ekip (200 kilo) onu bekliyecem. Bir de yarıya bir tarla kiralıyabilirsem 30 teneke (360 kilo) arpa ekeceğim.**

— Ya bulamazsan, allah bir kapı açmazsa? diye tekrar sorumu yenileyip onu iyicene bunaltmadım.

Daha değişik bir soru sordum:

— Kurtuluş için hangi yolu öneriyorsun?

Hiç düşünmeden:

— **Ölümü,** dedi.

Yüzüne pel pel baktım.

— **Samimi söylüyorum, ölümü,** dedi tekrar. **Ölüp kurtulmak tek çıkar yol.**

Öfkesi kabarık çekti gittiler.

Kışın doğuda yol işçilerinin sırtına zorlu bir iş biner. Kar dağları ile amansız savaş halindedirler. Bu savaş cephedeki savaştan daha da zorludur. Günlerce haftalarca o korkunç fırtınalarda dağdan inememek, kara saplanmak, yuvarlanmak, karın altında kalınk, ölmek olağan şeylerdendir.

Kışın bu yol işçilerinin aile hayatı yok gibidir. Herkes rahat rahat karılarının koynunda yatarken, onlar makinalarının başındadır. Kar dağları ile cebelleşirler sabahlara kadar. Hele hava fırtınalı giderse işleri daha bir çetinleşir. Onlar yolu açtıkça fırtına geri kapatır. Bırakıp da geri dönemezler. Evlerine gidecek insanlar, posta, insanların yaşaması kısaca, onların iyi savaşmasına bağlıdır. Yoksa tüketim maddeleri ulaşamaz insanlara. Makinalarının başında makinalar gibi çalışırlar. Geçen yıl Ardahan - Posof yolunun açılması için kırkiki bin liralık yakıt harcanmış, işçiler günlerce yollarda kalmışlar, ancak un yüklü iki kamyon geçirebilmişlerdir Posof'a. Bu insanlar doğal olarak yolda, dağda iken -çalışmaktan değil- düşünceden kahrolurlar. Evlerinde çocuklarından gayri kimse bulunmaz çoğunlukla... Onların geçimi apayrı bir dert olur. Bir kişi de gerekirki, evlerindeki işlerini çevirsinler, çocuklarını geçindirsinler. Ama bulunamaz. Evdekiler evde kahrolur. Dağdakiler dağda. Üstelik bu zavallı kahramanlarımızın zamanında maaşlarını aldıkları da görülmemiştir. Maaş alma günleri belli değildir -nasıl oluyorsa- Gün olur onun da alırlar, gün olur ayın 25'ine kadar sürüp gider. Borçlu bir taraftan sıkıştırır. Bakkal, çakkal, fırıncı bir taraftan üstlerini, kendileri yoksa, çocuklarının karılarının üstlerini keserler.

«Verin bakalım borcunuzu» derler. Onlarda ne edeceklerini bilemezler.

«Daha maaşımızı alamadık» demekten başka ellerinden ne gelir.

Susuz - Arpaçay bölgesine bakan işçilerle konuşuyorum.

«Gazeteciyim» diyorum **«Ne derdiniz varsa söyleyin. Eyleminiz nedir? İnancınız nedir?»**

Çok çalışkan olan ekipbaşı Şeref yanıtlıyor beni:

«Bey» diyor **«çalışıyoruz işte gördüğün gibi. Hiçbirşeyden şikayetçi değiliz. Niye şikayetçi olalım ki... İşimiz var çok şükür.»**

«Evet doğru» diyorum «yığınlarla işsizlerin yanında iş sahibi olmak bile bir yerde mutlu **ediyor sizi.** Çocuklarınızı geçindirebildiğiniz için.»

«Tabi» diyor. **«Hiç işi olmayanların durumuna bakınca bizimkisi çok iyi.»**

Ekipbaşı Şeref'in kendisi de şoför. Harıl harıl çalışıyor. Susuz yolu açılınca Arpaçay yolunu kontrol ediyor, Arpaçay yolu açılınca Şahnalar'ın, Akyaka'nın... Dönüyor Dereiçi yolunu, yok bilmem sabunluğun düzünü. Kendisi cana yakın mı yakın. Efendi... Ayaz yakmış suratını...

İçlerinden biri benim yönümün ne olduğunu biliyor olmalı ki;

«Ağabey» diyor bir başkasını göstererek, **«bu da sizdendir. Sol cudur.»**

Seviniyorum.

Bir akrabama bakar gibi bakıyorum ona. Çelikten bir insan gibi duruyor karşımda.

Solcu dediklerini, bir yolunu bulup yalnız yakaladım.

«Arkadaş» dedim, **«madem sen solcusun. Meseleyi kavramaya başlamışsın; Neden işimden atılmalıyım dediğim günden beri solcuyum» diyorsun. Arkadaşlarını da etkilemen gerekir. Artık sizi bu hainlerin yönetmesi yetmez mi? Yaşantımızda şuradan şuraya bir değişiklik olmadı. Yönetime geçen kendisine takımına han apartman yaptırdı, kendilerine gün ağladılar. Aha Süleyman Demirel'in kardeşleri. Kendilerinin açıkladıklarına göre üç senenin içinde 19 milyon lira kredi almışlar. Bizlere yazık değil mi?»**

«19 milyon» deyince adamın gözleri büyüdü.

«Ne» dedi «19 milyon mu?»

«Tabi» dedim.

«Bilmiyoruz abi» dedi **«hiç birşeyden haberimiz yok. Bana solcu demelerine kanma. Gerçi ben İşçi partiliyim ama, birşey okuyamıyorum.**

Dinledim adamı.

«Haklısın» dedim **«ama eline geçirdiğin herşeyi okumalısın. Artık bizimki bize yetti. Kurtulmalıyız.»**

SEÇME ESERLER (Birinci Cilt - Birinci Kitap), Mao Tse-Tung, Türkçesi: Feridun Nefer, Ser Yayınları, 152 sayfa, 8 Lira — Türkiye'de son zamanlarda özellikle teorik tartışmalarda en çok kaynaklanılan devrimcilerden biri, Çin Lideri Mao Tse-Tung'tur. Ser Yayınları, Mao'nun elde bulunan bütün eserlerini Türkiye halklarına sunmak üzere bir dizi yayımına başlamıştır. Bilindiği gibi, Mao'nun önemli yazıları «Seleeted Works - Seçme Eserler» adı altında ve çeşitli dillerde dört büyük cilt halinde yayımlanmıştır. Son olarak yayımlanan «Military Writings» (Askeri Yazılar) Seçme Eserler'in içinden derlenmiştir. Ser Yayınları, Mao'nun dört ciltlik külliyatını onbeş kitaba yakın bir dizi halinde yayınlayacaktır. Birinci kitapta, Çin toplumunda sınıfların tahlili, Hunan'daki Köylü hareketi Soruşturması Üzerine Rapor, Kızıl Siyasal İktidar Çin'de Nasıl Yaşayabilir, Chingkang Dağlarındaki Mücadele, Parti İçindeki Yanlış Düşüncelerin Düzeltilmesi Üzerine, Tek Bir Kıvılcım Büyük Bir Yangını Başlatabilir bölümleri yeralmaktadır.

EKONOMİ POLİTİĞİN ELEŞTİRİLMESİNE KATKI, Karl Marx, Türkçesi: Orhan Suda, Öncü Kitabevi, 276 sayfa, 12,5 Lira — Bilimsel sosyalizmin temel taşı olan ekonomi politiğin eleştirilmesi, Karl Marx'ın hemen hemen bütün hayatı boyunca başlıca uğraşlarından biri haline gelmiş ve araştırmalarının ana teması olmuştur. 15 yıllık bir çalışmanın ürünü olan bu eserinde Marx, ilk defa paranın sermayeye dönüşümünü incelemektedir. Bu kısım, ancak Kapital'in birinci kitabı yayınlandıktan sonra tekrar ele alınmıştır. Marx, bu eserinde, kapitalist üretim tarzının doğuşu hakkında yeni bilgileri vermektedir. Ne Marx'ın, ne de Engels'in hiçbir eserinde bulunmayan formülleri ihtiva eden eser, Hegel'inkine çok yakın felsefi bir uslupla kaleme alınmış olup, bizzat sermaye kavramından hareket edilerek, sermayenin çeşitli belirlenimleri ortaya konmaktadır.

SİYASAL İKTİDARA KARŞI DİRENME VE DEVRİM, Dr. Çetin Yetkin, Toplum Yayınevi, 120 sayfa, 6 Lira — Daha önce «Kaba Kuvvet Felsefesinin Doğuşu ve Gelişimi» adlı değerli bir inceleme yazmış olan genç bilimadamı Dr. Yetkin bu eserinde de, genel olarak direnme ve devrim kavramları üzerine bilgi verdikten sonra, tarihte kuramsal gelişimi incelemekte, marksist devrim anlayışı üzerine genel açılımlar yapmakta, marksist açıdan devlet ve ekonomik sömürü, devrimin genel koşulu, devrimde iradi etken, devrimin gerçek amacı üzerinde durmaktadır. Eser, sonuç olarak, gerek kuram ve gerekse uygulama alanında direnmenin, devrimin, gerçekte soyut bir kavram olan devlete değil, fakat devletin arkasında bulunan egemen sınıfa yöneltildiğini ortaya koymaktadır.

Açıklama

Erbil'in geçen hafta yayınlanan yazısında yer darlığından bir örnek çıkarılmak zorunda kalınmış ve bazı tashih hataları yapılmıştır. Açıklar özür dileriz.

ANT'a karşı sağcı ve kuyrukçu ittifak!

ANT, geçen hafta, devrimcileri hedef alan Milli Güvenlik Kurulu - Siyasi İktidar ikilisinin ithamlarına ve terör uygulamalarına karşı mücadele eder ve sosyalistleri bu hücumlara karşı tek cephede direnmeğe çağırırken, iki ayrı yönden saldırıya uğramıştır.

Bu saldırılardan birisi, fanatik sağın temsilcisi Bugün Gazetesi'nden gelmiştir. 9 Nisan 1970 tarihli Bugün Gazetesi'nde *«Son Kale»* *başlıklı yazıda* Aramco'nun Türkiye hoparlörü şöyle diyor:

«Sanki Milli Güvenlik Kurulu en yüksek anayasa organlarından biri değil de, sıradan bir gayriresmi kuruluştur ve şirret sol taifesi bu kuruluşa ağzına geleni söylemektedir. Biz bu sütunlarda sadece bir yazıdan parçalar alacak ve başta Türkiye Devleti'nin Cumhurbaşkanı olmak üzere Başvekil, Genelkurmay Başkanı, bazı bakanlar, kuvvet komutanları ve vazifeli diğer generallere, sol aleyhine bir temenni kararı aldıkları için reva görülen hücumların seviyesini belirteceğiz.

«Marksist ANT mecmuasının 7 Nisan tarihli 171. sayısında, gazete sahibinin imzası ile yayınlanan yazıdan bir paragraf veriyoruz. Bunu ibretle okuyunuz ve Türkiye'deki komünist şirretliğinin ordunun en üst makamlarına *ne adi iftira ve ithamlarda* bulunduğunu görünüz.»

Gazete, bundan sonra ANT'ın geçen sayısında yayınlanan «Haftanın Yorumu»ndan parçalar alarak saldırısını *şöyle* sona erdirmektedir:

«Marksist ANT'ın ne dediğini okudunuz. Gazete sahibinin imzası ile yayınlanan bu yazıda başta Genelkurmay Başkanı olmak üzere bütün kuvvet kumandanlarının para ile satın alındığı, bir menfaate ortak edilerek solcu anarşistlerin askeri hapishanelere alınması sağlandığı iddia edilmekte, hiç fütur duymadan silahlı kuvvetlerimizin komutanlarına en ağır şekilde hakaret edilmektedir.»

Tamamen sınıfsal açıdan ve somut olaylara dayanarak yapılan bir eleştiriye karşı Bugün gibi din, fazilet perdesi altında her türlü riyakarlığı, çıkar oyunlarını hiç sıkılmadan yürüten bir gazeteden bu çeşit saldırılar gelmesini, tabii ki, hiç yadırgamadık.

O Bugün Gazetesi ki, hapishane kaçkını, Aramco'nun ücretli hizmetkarı Başyazarı Mehmet Şevket Eygi, bir ordu müdahalesi ihtimaline karşı «İhtilali Bastırma Talimatname»leri hazırlar, «İhtilali duyar duymaz her müslüman ona karşı silahlı ve moral direnişe geçecektir. Silahlı istiklal millis kuvvetleri vaziyete hakim olacaktır» diye fetvalar verir...

O Bugün Gazetesi ki, zavallı fakir fukara vatandaşlara, **«Yahudiden alışveriş eden, ortakları arasında yahudi bulunan bir firmanın mamullerini kullanan kafir olur»** diye şeriat adına ahkâm keser, ondan sonra yahudi firmalarının çarşaf çarşaf ilanlarını basar.

İşte bu Bugün Gazetesi'nin ANT'a saldırdığı sayıda da, yeni bir riyakarlık belgesi vardır. Üçüncü sayfada Koç'un ve Anadol otomobillerinin tam sayfaya yakın reklamı ve röportajı...

Hafızası pek zayıf olmayanlar hatırlayacaklardır ki, aynı Bugün Gazetesi daha bir süre önce Koç'u yahudilerin ortağı olmakla suçlamakta, milleti soyduğunu iddia etmekteydi. Bugün de değişen bir durum yoktur. Koç, yine yahudilerin ortağıdır. Koç Holding'in idare meclisinde Bernar Nahum ve İzak Eskinazi yeralmaktadır. Keza Anadol yapan *Otosan'ın idare meclisi* üyelerinden biri yine Bernar Nahum'dur. Ama işin ucunda para olunca, islam mücahidi Mehmed Şevket Eygi, bir yandan gazetenin *manşetinde* **«Dikkat, felaketzedelere yahudi kanı veriliyor»** şeklinde kafatasçı yaygaralar kopartmaktadır.

Böyle bir gazetenin ANT'ı ***«ordu düşmanlığı»*** ile *suçlamasına* sadece gülüp geçmek lazımdır.

Ne yazık ki, ANT'ın ordu konusundaki tutumuna bir başka saldırı, sol cepheden gelmiştir. Türk Solu, ANT için **«...Özellikle asker - sivil aydın zümreye karşı takındığı düşmanca tutumla, güçbirliği ve Milli Cephe bozgunculuğunun başını çekmiştir.»** demekte, bir başka paragrafta ise şunları yazmaktadır: **«...hiç şüphesiz ANT Dergisi'nin eski alışkanlığı olan milli cephe ve güçbirliği bozgunculuğunu aynen devam ettirmesi, asker - sivil aydın zümreye ve küçük burjuva devrimcilerine karşı düşmanca bir tutum takınması gelmektedir.»**

Nedir bu **«asker - sivil aydın zümreye karşı takınılan düşmanca tutum»?** Nedir bu **«Milli Cephe Bozgunculuğu?»**

Nedir ANT'ın, Türk Solu ile *Bugün'ü aynı saldırıda* birleştiren günahı?

Çünkü ANT, **«asker-sivil aydın zümrenin»** tutucu ve işbirlikçi bir tutuma sürüklenmiş üst tabakalarını şiddetle eleştirmekte, devrimci nitelikler taşıyan alt tabakaları üstün bu tutuculuğuna karşı sürekli uyarmakta, sivil - asker bürokratik mekanizmadan devrimci mücadelede öncülük bekleyerek resmen küçük burjuva kuyrukçuluğu yapan sosyalistleri de kendilerine gelmeğe çağırmaktadır.

Eğer **«asker-sivil aydın zümre»** yakın tarihte hakim sınıfların terörü için kullanılabilmişse, bugün subay holding gibi menfaat şirketleri ve milli güvenlik kurulu gibi politik yetki ortaklıkları yoluyla bu zümre egemen sınıflarla tamamlaşmaya sokulmak isteniyorsa, bir sosyalist dergi olarak ANT elbette bu gerçekleri ortaya koyacak ve *en sert eleştirileri* yapmakta tereddüt etmeyecektir.

Şu sözler, yine Türk Solu'nun aynı sayıdaki bir başka yazısından alınmıştır: **«Müttefiklerimize *karşı politikamız, kendi* bağımsızlığımızı sıkı sıkıya koruyan 'hem dostluk, hem mücadele' politikası olmalıdır... Müttefiklerimizi ne kendimizle özdeş olarak *görmeli, ne de düşman* safiara itmeliyiz.»**

ANT'ın bugüne kadar yaptığı budur. İşçi sınıfının müttefiklerine karşı **«hem dostluk, hem *mücadele»*** *politikası tavizsiz uy*gulanmıştır.

Ya Türk Solu... Şimdiye kadar bu iki yanlı politikanın sadece **«dostluk»** kısmını işleyip *işi küçük burjuva kuyruk*çuluğuna kadar vardıran Türk Solu, **«mücadele»** kısmını daima hiçe saymıştır. O kadar ki, Milli Güvenlik Kurulu devrimciler *aleyhine politik iktidarla birlikte* itham edici bildiriler yayınlar, askeri organlar devrimciler aleyhinde terör kampanyasına bilfiil katılırken, Türk *Solu* **«müttifiklerin tutarsızlıklarını eleştirme»** yükümlülüğünden habersiz görünerek, Milli Güvenlik Kurulu'nun tutumunu, tek kelimeyle olsun, eleştirmemiş, sayfalarını ANT'a ve daha düne kadar beraber olduğu **«proleter devrimci»ler** çoğunluğuna saldırmağa tahsis etmiştir.

Anlaşılan Türk Solu **«asker - sivil aydın zümre»**yi kendisiyle özdeş görmekte, sosyalistleri düşman saflara itmektedir. Bu düşmanlık, giderek, kendisini Bugün Gazetesi ile dahi birleştirmektedir.

Başlangıçtan beri çeşitli kılıklar altında sürdürülen küçük burjuva kuyrukçuluğunun daha başka bir noktaya ulaşması da herhalde büyük sürpriz olurdu!

Patron veledlerinin günlük eğlencesi!

Sosyete haberlerinden:

Yeşilyurt sakinlerinin yakından tanıdığı şahane villanın sahibi olan bir kuyumcunun oğlu ile bir tül fabrikatörünün oğlu, babalarının okula gitmeleri için aldıkları arabalarla korkunç bir yarışa kalktılar. 170 Kilometre hızla devam eden yarış pek çok kimsenin yüreğini hoplatmakla kalmadı. Yoldan geçen iki ameleden birinin ölümüne, diğerinin de yaralanmasına sebep oldu, *Neticede asi gençler evleri*ne kapandılar ve ne bir ses, ne bir ceza haberi duyulmadı bu hadiseden.

HAFTA SONU
(2.4.1970)

---

haftanın karikatürü

GERÇEK

eki boş bir arsaya kurduk

Deprem bölgesinde halk «Çadır» diye feryat ededursun:

Kızılay elindeki çadırları kamp kurmak isteyenlere günlüğü 3 liradan kiraya veriyor

Hayali-Motorcular Klübü «adına müracaat eden arkadaşımıza Kızılay Fatih Şubesi 50 çadırı, 15 günlüğüne bedeli peşin ödenmek şartı ile 2500 liraya kiraya verdi

(GÜNAYDIN - 8.4.1970)

Müslümanlar dikkatli olun! Mason doktorlar size yahudi kanı verebilir!

Kızılay, si

Zelzelede yaralananlara Yahudi kanı zerkedildi!.

(BUGÜN . 8.4.1970)

İşte Mustafa Suphi'nin katilleri

İnönü aşırı solu artık iyice anlamışa benzer. Cevapları açık ve kestirme. İttifaksız devlet olmaz. Zaten bizim Amerika'dan ayrılmaklığımıza isteyenler, bir başka ittifaka girmekliğimizi isteyenlerdir. Bu başkasının Rusya olduğu da söz götürmez.

Şimdi sıra İnönü'nün kendi sollarına bu gerçekleri inandırmasına geldi. Çünkü Ortanın Solundaki elebaşılar, aşağı yukarı muhtıra getiren kırk gencin fikrindedirler. Amerikan düşmanlığı duygusu içindedirler.

Biz İnönü Harbi sıralarında yalnız emperyalizme karşı değil, ilerde o kırk gencin şimdi temsil ettiği aşırı solculuğa karşı savaşıyorduk. Yahya Kaptan o sıralardadır ki, İsmail Suphi (yani Mustafa Suphi olacak - ANT) ve onunla birlikte Türkiye'ye sokulan Lenincileri denizde boğmuştur. Ankara'dakiler de hapiste idiler.

FALİH RIFKI ATAY
(Dünya - 7.4.1970)

Türkler Amerikan üssüne giriyor

İkinci sayfa'daki bir ilan:

YILIN EN ŞAHANE BALOSU İNCİRLİK ÜSSÜ'NDE VERİLİYOR

● Bu eşsiz balo ile İncirlik Hava Üssü 23 Ni*san'da halka açılıyor.*

● Avrupa'dan özel orkestra, Londra'nın en popüler sesleri, en şöhretli oryantalistler 23 Nisan Balosu *için angaje edilmiş*lerdir.

● Hakiki Fransız Şampanyası dahil çok zengin menü yalnız 150 T.L.

● İlave içki olarak isteyen, istediği kadar VİSKİ, VOTKA ve MARTİNİ alabilecektir.

Rezervasyon için müracaat: Adana-Telefon: 3910

(Cumhuriyet - 6.4.1970)

ANT * Haftalık Dergi * Sahibi ve Genel Yayın Müdürü: DOĞAN ÖZGÜDEN * Sorumlu Müdürü: OSMAN S. AROLAT * Teknik Sekreter İNCİ ÖZGÜDEN * İdare Yeri: CAĞALOĞLU Başmuhasip Sok. Tan Apt. 10/11 - İSTANBUL * Tel.: 27 81 09 * P.K. 934 — Sirkeci - İSTANBUL * Dizgi ve Tertip: EŞİN MATBAASI * Klişe: ESER KLİŞE * Baskı: VATAN MATBAASI

* Taşra Dağıtımı: HÜRRİYET DAĞITIM A.Ş. — Cağaloğlu - İstanbul, Tel.: 27 38 54 * İstanbul Dağıtımı: FUAT BUTE - Ankara Cad. 84 - İSTANBUL Tel.: 27 89 49 * Abone Şartları: Yıllık 50 Lira, Altı Aylık 25 Lira, Üç Aylık 15 Lira * İlân: Santimi 25 Lira; Yayın ilânları, yüzde 50 indirimlidir * Tam sayfa yayın ilânları 1500, yarım sayfa 800 Lira'dır * Küçük yayın ilânların kelimesi 75 Kuruştan kabul edilir